

SMERNICE ZA USKLAJENE IN SKUPNE INŠPEKCIJSKE PREGLEDE

December 2020

Seznam kratic

Kratice	Opredelitev
DČ	Država članica
EK	Evropska komisija
ELA	Evropski organ za delo
EOVP	Evropski odbor za varstvo podatkov
EU	Evropska unija
EU-OSHA	Evropska agencija za varnost in zdravje pri delu
IMI	Informacijski sistem za notranji trg
KPI	Ključni kazalnik uspešnosti
MOD	Mednarodna organizacija dela
NLO	Nacionalni uradnik za zvezo
OSP	Organizacija socialnih partnerjev
PIR	Poročilo po inšpekcijskem pregledu
SUVP	Splošna uredba o varstvu podatkov
USIP	Usklajeni in skupni inšpekcijski pregled(-i)

Vsebina

Seznam kratic	2
Uvod	4
Pomen USIP	4
Glavni akterji in poteki dela za USIP, ki jih podpira ELA	7
Namen smernic.....	7
Smernice za potek dela za države članice, ki zaprosijo za usklajevanje in podporo ELA pri USIP	10
Navedite in opredelite primer	12
Države članice izpolnijo predlogo ELA s podatki o primeru.....	13
Nacionalni uradnik(-i) za zvezo pošlje(-jo) organu za delo uradni zahtevek za podporo in obvestijo druge zadevne države članice.....	14
ELA oceni prošnjo za podporo USIP.....	15
Države članice in ELA pripravijo in podpišejo sporazum ter se dogovorijo o posebnostih USIP.....	16
Izvršitev primera	19
Koordinator skupnega ukrepa izpolni poročilo o nadaljnjem ukrepanju	22
Države članice in ELA opredelijo vrzeli in morebitne prihodnje ukrepe.....	22
Države članice in ELA dokončajo primer in načrtujejo morebitno naknadno ukrepanje.....	22
Smernice za potek dela pri uvedbi USIP za ELA	25
ELA zbira informacije iz pritožb ter lastnih analiz in ocene tveganja.....	27
ELA dokonča oceno in primer posreduje izvršnemu direktorju.....	28
Uradna odločitev izvršnega direktorja ELA o tem, ali se primer predlaga organom zadevnih držav članic	28
ELA prek nacionalnih uradnikov za zvezo pošlje državam članicam podatke o primerih in predlog za izvedbo USIP	28
Smernice za potek dela za organizacije socialnih partnerjev (OSP), da se ELA opozori na primere	29
Socialni partnerji zbirajo podatke, pomembne za posamezne primere, pri čemer navedejo prejšnje poskuse obravnave primera pri ustreznih nacionalnih organih.....	30
Nacionalna organizacija socialnih partnerjev stopi v stik z ustreznimi nacionalnimi organi in sporoči, da namerava na določen primer opozoriti ELA.....	31
Nacionalna organizacija socialnih partnerjev izpolni predlogo, da ELA opozori na določen primer	31
Nacionalna organizacija socialnih partnerjev pošlje primer ELA ter obvesti ustrezne nacionalne organe in zadevne nacionalne uradnike za zvezo.....	31
ELA, vključno z nacionalnimi uradniki za zvezo zadevnih držav članic, oceni primer.....	31
Izvršni direktor ELA določi, kateri ukrep (če sploh kateri) je primeren za obravnavo primera, in obvesti vse udeležene strani	31
Priloga 1 Opis primera	33
Priloga 2 Vzorec sporazuma	34
Priloga 2a Načrt inšpekcijskih pregledov	37
Priloga 3 Poročilo po inšpekcijskem pregledu	40
Priloga 4 Pregled pravne podlage za USIP v državah članicah	46
Ali obstaja pravni okvir za skupne čezmejne inšpekcijske preglede? (Podrobni rezultati).....	49
Kakšne so pristojnosti gostujočega inšpektorja med skupnim inšpekcijskim pregledom, ki se izvaja v vaši državi članici? (Podrobni rezultati).....	51
Ali se lahko dokazi, zbrani med inšpekcijskim pregledom, opravljenim v drugi državi članici, uporabijo kot dokaz pred sodiščem? (Podrobni rezultati).....	53
Ali se lahko dokazi, zbrani med inšpekcijskim pregledom, opravljenim v drugi državi članici, uporabijo kot dokaz v upravnih postopkih? (Podrobni rezultati).....	54

1. Uvod

Zaradi vse bolj zapletenih zlorab mobilnosti delovne sile so potrebni bolj kompleksni čezmejni inšpekcijski pregledi. S takimi čezmejnimi inšpekcijskimi pregledi, ki združujejo vire, informacije in znanje različnih izvršilnih organov, se je mogoče učinkovito boriti proti zapletenim shemam goljufij. Ker inšpekcijski pregledi zahtevajo tudi dobro razumevanje prava, ki se uporablja v zadevnih partnerskih državah, dokumentov, ki se zahtevajo kot dokazi, ter najustreznejših preiskovalnih tehnik in zunanje pomoči, je treba vključiti ustrezne deležnike, tj. druge države članice in nacionalne ali mednarodne organizacije (kot so EU-OSHA, Europol, Eurojust), vključno s socialnimi partnerji, če je to ustrezno.

Zelo pomemben vidik usklajenih in skupnih inšpekcijskih pregledov (v nadaljnjem besedilu: USIP) je izmenjava informacij. Informacije je treba vedno varno izmenjevati (z uporabo informacijskega sistema za notranji trg (v nadaljnjem besedilu: ISNT), drugih sistemov EU ali šifrirane digitalne komunikacije, odvisno od vrste informacij) in zagotoviti, da tuji partner izpolnjuje vse zahteve iz Splošne uredbe o varstvu podatkov (SUVP).

Čezmejni inšpekcijski pregledi lahko z zagotavljanjem dragocenih informacij o motivaciji storilcev kaznivih dejanj in smernic o prihodnjih dejavnostih čezmejnega sodelovanja izboljšajo preprečevanje in skladnost. Da bi v prihodnosti bolje usmerjali in preprečevali zlorabe mobilnosti delovne sile, bi morali nacionalni inšpektorati v večji meri uporabljati orodja za oceno tveganja in rezultate inšpekcijskih pregledov v drugih državah. Evropski organ za delo zagotavlja praktično podporo za sodelovanje, pri čemer se osredotoča na razvoj standardiziranih orodij za sodelovanje ter razširjanje rezultatov in uspešnih skupnih inšpekcijskih postopkov.

1.1 Pomen USIP

Prosto gibanje delavcev in svoboda opravljanja

storitev sta dve od štirih temeljnih svoboščin Evropske unije. Zagotavljanje mobilnosti delavcev in svobode čezmejnega opravljanja storitev sta ključna cilja enotnega trga. Več kot 17,6 milijona Evropejcev živi v državi članici, ki ni država njihovega državljanstva¹. Tudi podjetja imajo koristi od notranjega trga in vsakodnevno poslujejo čezmejno. Samozaposlene osebe ustanavljajo svoja podjetja v drugih državah članicah. Čezmejna dejavnost je sestavni del EU, ki koristi posameznikom, gospodarstvom in družbam kot celoti. Vendar vse večja mobilnost delovne sile znotraj EU ter stalne gospodarske in socialne razlike prispevajo k povečanju težav v zvezi s čezmejno mobilnostjo delovne sile v EU. Potreba po USIP se povečuje, zlasti na področjih, kot so zloraba napotitve delavcev, navidezna samozaposlitev, goljufive slamnate družbe, navidezne agencije za začasno delo in neprijavljeno delo.

Učinkoviti skupni čezmejni ukrepi lahko izvršilnim organom po vsej Evropi pomagajo obravnavati ta vprašanja. Del teh ukrepov so usklajeni in skupni inšpekcijski pregledi, ki so lahko učinkovito sredstvo odvratanja, saj združujejo preiskovalna pooblastila, strokovno znanje in vire več partnerjev. Spodbujajo tudi sodelovanje med izvršilnimi organi po vsej EU in javnosti dokazujejo, da se zapletene čezmejne goljufije obravnavajo.

V številnih državah članicah čezmejni inšpekcijski pregledi še vedno niso običajni. Glede na Eurofoundovo študijo² večina držav članic (19) sicer ima izkušnje s skupnimi čezmejnimi delovnimi inšpekcijskimi pregledi in uporabo tako zbranih dokazov, vendar navajajo, da ta praksa ni običajna. Ti čezmejni inšpekcijski pregledi se ponavadi izvajajo v obliki izmenjave informacij in redko kot obiski inšpektorjev iz drugih držav članic.

Izvršilni organi imajo v tujini omejeno pristojnost in zmogljivost za reševanje vprašanj mobilnosti delovne sile, saj so njihova pooblastila omejena na nacionalne jurisdikcije. Poleg tega trenutno razpoložljivi ukrepi EU in čezmejni ukrepi večinoma temeljijo na dvostranski ravni (in memorandumih o soglasju) ter izmenjavi informacij. Vendar pa vse večja zapletenost zlorabe mobilnosti delovne sile zahteva boljšo oceno

---

¹ Poročilo 2019 Annual report on intra-EU labour mobility (Letno poročilo o mobilnosti delovne sile znotraj EU za leto 2019) je na voljo na spletu ([povezava](#))

² Eurofound (2019), Joint cross-border labour inspections and evidence gathered in their course (Skupni čezmejni delovni inšpekcijski pregledi in dokazi, zbrani med njimi), na voljo na spletu ([povezava](#)).

tveganja ter usklajevanje inšpekcijskih pregledov v več državah in EU kot celoti. Goljufive slamnate družbe na primer pogosto delujejo v več državah članicah. Imajo omejeno življenjsko dobo, se razlikujejo po velikosti ter redno spreminjajo imena svojih podjetij in kraj registracije. Hitro se prilagodijo, da se izognejo inšpekcijskemu pregledu. Vsi ti dejavniki otežujejo zbiranje, primerjavo in preverjanje dokumentov in evidenc družb, ki so potrebni za prepričljive dokaze³.

Septembra leta 2017 je takratni predsednik Evropske komisije Jean-Claude Juncker v svojem govoru o stanju v Evropski uniji v Evropskem parlamentu napovedal ustanovitev Evropskega organa za delo. Evropski organ za delo (v nadaljnjem besedilu: ELA, organ za delo) je bil nato ustanovljen z Uredbo (EU) 2019/1149 Evropskega parlamenta in Sveta (v nadaljnjem besedilu: uredba o ELA), ki je začela veljati 31. julija 2019.

Cilj organa za delo, kot je opredeljen v členu 2 uredbe o ELA, je prispevati k zagotavljanju pravične mobilnosti delovne sile po vsej Uniji ter državam članicam in Komisiji pomagati pri koordinaciji sistemov socialne varnosti v Uniji. V ta namen ELA:

- ✓ olajšuje dostop do informacij o pravicah in dolžnostih v zvezi z mobilnostjo delovne sile po vsej Uniji ter do ustreznih storitev;
- ✓ olajšuje in krepi sodelovanje med državami članicami pri izvrševanju zadevnega prava Unije po vsej Uniji, vključno z olajševanjem usklajenih in skupnih inšpekcijskih pregledov;
- ✓ posreduje in pomaga pri iskanju rešitev v primeru čezmejnih sporov med državami članicami in
- ✓ spodbuja sodelovanje med državami članicami pri ukrepanju proti neprijavljenemu delu.

V skladu s členom 8(1) uredbe o ELA organ za delo koordinira in podpira usklajene ali skupne inšpekcijske preglede na področjih, kjer ima pristojnosti (glej sliko 1).

---

³Evropska platforma za ukrepanje proti neprijavljenemu delu (2019), Cross-border concerted and joint inspections in the fight against

undeclared work (Čezmejni usklajeni in skupni inšpekcijski pregledi v boju proti neprijavljenemu delu).

Slika 1: Vrsta inšpekcijskega pregleda

Opredelitve pojmov in potrebe inšpekcijskih pregledov

Usklajeni inšpekcijski pregledi

Čezmejni usklajeni inšpekcijski pregledi so inšpekcijski pregledi, ki jih glede povezanih zadev sočasno izvajajo nacionalni organi dveh ali več držav članic, pri čemer vsak nacionalni organ deluje na svojem ozemlju, in ga po potrebi pri tem podpre osebje organa za delo.

Skupni inšpekcijski pregledi

Skupni čezmejni inšpekcijski pregledi so inšpekcijski pregledi, ki se izvajajo v državah članicah s sodelovanjem nacionalnih organov ene ali več drugih držav članic in jih po potrebi podpre osebje organa za delo.

Usklajeni in skupni inšpekcijski pregledi med drugim omogočajo primerjavo skladnosti različnih delovnih mest iste družbe v različnih državah in primerjavo dokazov, dokumentov in pričevanj ter lahko pomagajo pri oblikovanju/utemeljitvi primera, predloženega v drugi državi članici, z zbiranjem potrebnih dokazov itd.

Na eni lokaciji v eni DČ

Skupni inšpekcijski pregledi na eni lokaciji v eni državi članici lahko zagotovijo poglobljeno poznavanje posameznih primerov, ki jih ni mogoče pojasniti zgolj z izmenjavo informacij, ali pojasnijo informacije o njih.

Odkrijejo se lahko na primer zlorabe pri napotitvi delavcev, pri čemer se z delavci komunicira v njihovem maternem jeziku, da se ugotovi, ali so bili dejansko napoteni.

Na več lokacijah v eni DČ

Kot na levi strani, vendar s širšim področjem uporabe: zajema eno družbo ali več družb z več uradi ali podružnicami ali več družb v istem gospodarskem sektorju.

Na eni ali več lokacijah v dveh ali več DČ

Skupni ali usklajeni inšpekcijski pregledi v več državah članicah se izvajajo za obravnavo kompleksnejših in/ali porajajočih se vprašanj v zvezi s čezmejno mobilnostjo delovne sile, kot so agencije za začasno zaposlovanje ali mreže, ki delujejo v več kot eni državi članici. Izvajajo se za obravnavanje hitro spreminjajočih se pravnih subjektov ali več podizvajalcev.

1.2 Glavni akterji in poteki dela za USIP, ki jih podpira ELA

V skladu s členom 8(1) uredbe o ELA se lahko usklajeni in skupni inšpekcijski pregledi začnejo na zahtevo ene ali več držav članic. Poleg tega lahko organ za delo organom zadevnih držav članic na lastno pobudo predlaga, naj opravijo usklajen ali skupni inšpekcijski pregled. V skladu s členom 8(1) uredbe o ELA lahko organizacije socialnih partnerjev na nacionalni ravni opozorijo organ za delo na nekatere primere (glej sliko 2).

Slika 2: Pobudnik inšpekcijskega pregleda

ELA

Lahko predlaga usklajen in skupni inšpekcijski pregled.

DČ

Lahko zahteva usklajen in skupni inšpekcijski pregled.

OSP

Lahko na določen primer opozori ELA.

Ti akterji lahko začnejo tri osnovne delovne postopke za načrtovanje in izvajanje USIP ter naknadno ukrepanje po USIP, ki ga podpre ELA. Ta dokument opisuje te poteke dela in se osredotoča na celoten postopek inšpekcijskega pregleda z vidika pobudnikov.

Najboljša praksa

Pomembno je preučiti možnost oblikovanja mešanih skupin, sestavljenih iz različnih pristojnih organov in po potrebi drugih zainteresiranih strani, ki bi opravile inšpekcijski pregled.

sile.

Te smernice vključujejo tudi analizo pravne podlage za USIP, uporabo dokazov v USIP in vlogo inšpektorjev v državah članicah gostiteljicah (za podrobnejše informacije glej [Prilogo 4](#)).

Smernice bi bilo treba brati skupaj z naborom orodij za strokovne delavce, ki ga je razvila evropska platforma za ukrepanje proti neprijavljenemu delu⁴ in vsebuje podrobnosti o strateškem pristopu k čezmejnemu neprijavljenemu delu ter navaja ukrepe za uspešen inšpekcijski pregled.

Te smernice so pomembne za inšpektorje ustreznih izvršilnih organov (npr. inšpektoratov držav članic ali drugih organov) in so namenjene njihovem podpiranju z zagotavljanjem navodil po korakih za izvedbo USIP (glej sliko 3).

Področje delovanja organa za delo vključuje:

- ✓ prosto gibanje delavcev (Uredba (EU) št. 492/2011 in Direktiva 2014/54/EU);
- ✓ EURES (Uredba (EU) 2016/589);
- ✓ napotitev delavcev (Direktiva 96/71/ES (kot je bila spremenjena z Direktivo 2018/957/EU) in Direktiva 2014/67/EU);
- ✓ koordinacijo sistemov socialne varnosti (Uredba (ES) št. 883/2004, Uredba (ES) št. 987/2009,

⁴ [Evropska platforma za ukrepanje proti neprijavljenemu delu \(2019\). Practitioners' toolkit: Cross-border concerted and joint inspections](#)

[\(Nabor orodij za strokovne delavce: čezmejni usklajeni in skupni inšpekcijski pregledi\)](#)

Uredba (EU) št. 1231/2010) ter, če se še uporabljajo, uredbe Sveta (EGS) št. 1408/71, (EGS) št. 574/72 in (ES) št. 859/2003;

- ☑ socialne vidike predpisov v mednarodnem cestnem prometu (Uredba (ES) št. 561/2006, Direktiva 2006/22/EU in Uredba (ES) št. 1071/2009).

1.4 Koraki za uspešen USIP

1.4.1 Načrtovanje usklajenih in skupnih inšpekcijskih pregledov

Pravilno načrtovanje inšpekcijskega pregleda je ključnega pomena. Brez tega je malo verjetno, da bi bil inšpekcijski pregled učinkovit in da bi ga zaključili z zelenimi rezultati. Načrtovanje zagotavlja uspešnost dejavnosti in učinkovito dodeljevanje sredstev.

Načrtovanje USIP se začne s prepoznavanjem in natančno opredelitvijo primera, ki zahteva čezmejno sodelovanje (zaključek [opisa primera v Prilogi 1](#)), in konča s končnim sporazumom o čezmejnem usklajenem in skupnem inšpekcijskem pregledu iz [Priloge 2](#) (v nadaljnjem besedilu: Sporazum). Ta sporazum vključuje načrt inšpekcijskega pregleda ([Priloga 2a](#)), ki ga mora izpolniti pobudnik skupaj z deležniki, vključenimi v fazo načrtovanja.

1.4.2 Izvajanje usklajenih in skupnih inšpekcijskih pregledov

V izvedbeni fazi so opisane faze usklajenih in skupnih inšpekcijskih pregledov na kraju samem.

V fazi izvajanja vsi člani ekipe upoštevajo navodila iz Sporazuma in/ali načrta inšpekcijskega pregleda. Odločitve (vključno z morebitnim nepričakovanim razvojem dogodkov ali potrebno prožnostjo v okviru Sporazuma) sprejemajo koordinatorji prek določenih komunikacijskih kanalov.

Inšpektorji poskušajo razjasniti podrobnosti primerov, ki so predmet inšpekcijskih pregledov, na primer z identifikacijo vseh dejavnosti in delavcev na kraju samem. Od delodajalca ali odgovornega poslovodje se lahko zahteva, naj predloži seznam vseh registriranih delavcev, informacije o njihovem zaposlitvenem statusu (pogodbe o delu in vrste pogodb: samozaposleni, zaposleni pri podizvajalcu ali začasni delavci), njihovem delovnem času in

plačah, obrazce A1 ter dovoljenja za delo in prebivanje. Te informacije se nato primerjajo z izjavami delavcev, dokumenti in uradnimi registri ali podatkovnimi zbirkami. Enak pregled se lahko uporabi za zaposlene pri podizvajalcu (pozneje med naknadnim obiskom). Natančna metodologija inšpekcijskega pregleda temelji na glavnem cilju in medsebojnem soglasju sodelujočih organov.

Če se USIP začne na podlagi informacij, ki jih poda OSP, ELA oceni primer in opredeli, kateri ukrep (če sploh kateri) je primeren za obravnavo primera ter o tem obvesti vse udeležene strani.

1.4.3 Spremljanje usklajenih in skupnih inšpekcijskih pregledov

Spremljanje čezmejnih inšpekcijskih pregledov je potrebno za doseganje naslednjih treh ključnih ciljev:

- ☑ povečanje učinkovitosti usklajenih in skupnih inšpekcijskih pregledov;
- ☑ povečanje zmogljivosti inšpektorjev in drugih ustreznih organov za ocenjevanje in obravnavanje tveganj novih in zapletenih primerov mobilnosti delovne sile;
- ☑ spreminjanje vedenja delodajalcev in zaposlenih (npr. povečanje števila prijavljenih delavcev v družbi, ki se pregleduje, ali v sektorju)⁵.

⁵ Vir: Evropska platforma za ukrepanje proti neprijavljenemu delu (2019), Learning resource paper from the thematic review workshop on cross-border concerted and joint inspections (Učno gradivo s tematske delavnice za

pregled čezmejnih usklajenih in skupnih inšpekcijskih pregledov), Lizbona, Portugalska, 28. februar–1. marec 2019.

V tej fazi se izvajajo naknadni ukrepi, dogovorjeni v poročilu po inšpekcijskem pregledu ([Priloga 3](#)).

Slika 3: Koraki za uspešne USIP

Načrtovanje

Izvajanje

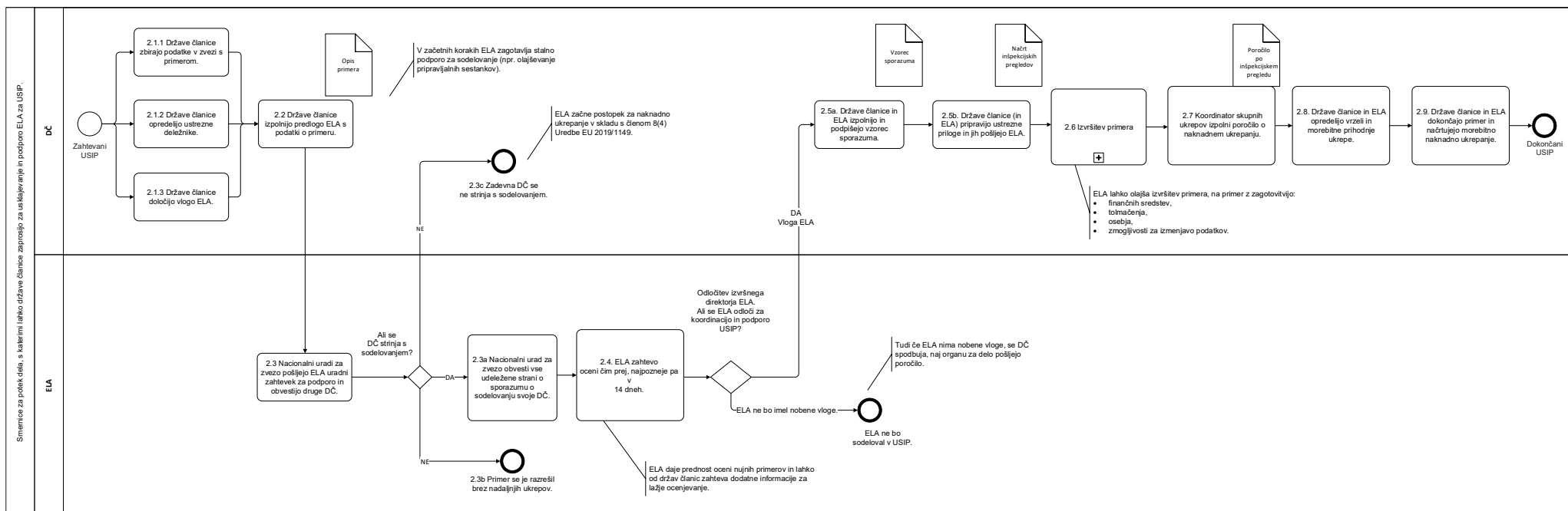
Naknadni ukrepi

2. Smernice za potek dela za države članice, ki zaprosijo za usklajevanje in podporo ELA pri USIP

V skladu s členom 8(1) uredbe o ELA lahko države članice zahtevajo začetek usklajenih in skupnih inšpekcijskih pregledov. V smernicah za potek dela za države članice so opredeljeni in navedeni praktični koraki za pripravo in izvedbo učinkovitega usklajenega ali skupnega inšpekcijskega pregleda ter naknadno

ukrepanje. V teh smernicah za potek dela so obravnavani tudi primeri, ko se ena ali več držav članic ne odloči za sodelovanje v usklajenem ali skupnem inšpekcijskem pregledu.

Slika 4: Smernice za potek dela za države članice, ki zaprosijo za usklajevanje in podporo ELA pri USIP

* Številčenje posameznih korakov v smernicah za potek dela je v skladu s spodnjim podrobnim opisom.

Pojasnila

Začetek
dogodka

Konec
dogodka

Naloga

Podpostopek

Prehod

Dokument

Potek
zaporedja

2.1 Navedite in opredelite primer

2.1.1 Država članica zbira podatke v zvezi s primerom

Inšpekcijski pregled bi bilo treba začeti zaradi resnih pritožb, ponavljajočih se čezmejnih težav ali rezultatov ocene tveganja. Cilj USIP je obravnavati:

- ☑ neupoštevanje veljavnih evropskih in nacionalnih pravil o prostem gibanju delavcev in/ali
- ☑ neupoštevanje veljavnih evropskih in nacionalnih pravil o prostem pretoku storitev (napotitev delavcev).

Kratkoročni cilji USIP so nalaganje kazni, izterjani prispevki, zaprtje podjetij, zaščita mobilnih delavcev itd. Dolgoročni cilj je na primer zmanjšanje neprijavljene dela in

pomanjkljivo prijavljenega dela v določenem sektorju ali dejanska skladnost z veljavnimi pravili, določenimi v evropskem in nacionalnem pravnem sistemu (npr. minimalna plača, delovni čas, pravilno plačilo prispevkov za socialno varnost itd.).

Glavni cilj ter kratkoročni in dolgoročni cilji USIP so določeni s sporazumom.

Pomembno

Zelo priporočljivo je, da je država članica že opravila nekaj preiskovalnih dejavnosti v zvezi z zadevnim primerom, preden je začela izvajati skupne ukrepe in stopila v stik z vpletenimi stranmi.

2.1.2 Država članica opredeli ustrezne deležnike

Zaradi vse bolj zapletenih zlorab mobilnosti delovne sile so potrebni bolj kompleksni čezmejni inšpekcijski pregledi v dveh ali več državah članicah. S tem bi se omogočile preiskave primerov vzdolž celotne dobavne verige, vključno z dejavnostmi številnih družb/podizvajalcev s sedežem v različnih državah. Inšpekcijski pregledi zahtevajo dobro razumevanje zakonodaje v sodelujočih partnerskih državah, dokumente, ki se zahtevajo kot dokaz, in najprimernejše preiskovalne tehnike ali zunanjo pomoč (policija, socialni partnerji itd.). Zato je treba v nekaterih zapletenih primerih vključiti druge deležnike – druge države članice, nacionalne ali mednarodne organe (kot so EU-OSHA, Europol, Eurojust), po potrebi pa tudi socialne partnerje in paritame

institucije socialnih partnerjev. Pobudnik USIP bo opredelil in navedel, zakaj naj bi bili vključeni in katere ukrepe bi morali sprejeti.

Kadar pri inšpekcijskem pregledu sodelujejo drugi deležniki, je bistveno, da so v postopek načrtovanja vključeni vsi deležniki. Vsak deležnik mora biti jasno seznanjen s cilji inšpekcijskega pregleda, vlogo posameznega deležnika, uporabljenimi metodologijami, osebo(-ami), ki prevzame(-jo) vodilno vlogo, ter načinom, kako se bodo informacije izmenjevale in sporočale.

Policija in tožilci lahko podprejo čezmejne inšpekcijske preglede v sektorjih z visokim tveganjem ali zapletene primere goljufij in izkoriščanja delovne sile, tako da zaprejo delovna mesta, uporabijo alternativne preiskovalne tehnike (npr. telefonsko prisluškovanje/hišna preiskava) in zagotovijo vamost inšpektorjev.

Morebitna podpora Eurojusta in Europol

EUROJUST

Eurojust je agencija EU za pravosodno sodelovanje. Njena pristojnost zajema organizirani kriminal, huda kazniva dejanja in terorizem. Eurojust lahko zlasti prek svojih nacionalnih uradov ali kot „kolegij“ od ustreznih organov držav članic zahteva ustanovitev skupnih preiskovalnih enot. Nacionalni uradi so upravičeni do sodelovanja v takih enotah, vključno z njihovim oblikovanjem. Pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah in policijsko sodelovanje omogočata različne oblike skupnih preiskav, tj. preiskave, pri katerih uradniki iz ene države članice sodelujejo v preiskavah na ozemlju druge države članice. Uradniki lahko pomagajo pri prepoznavanju kriminalnih dejavnosti, zagotavljanju ključnih informacij in zbiranju dokazov, s čimer se izognejo potrebi po uradnih zaprosilih za medsebojno pravno pomoč. Prav tako lahko prispevajo k izboljšanju digitalnih, medkulturnih in jezikovnih spretnosti nacionalnih inšpektorjev za delo ter njihovega tehničnega in zakonodajnega znanja.

EUROPOL

Europol je agencija EU za sodelovanje na področju kazenskega pregona. Podpira in krepi ukrepe ustreznih organov držav članic ter njihovo medsebojno sodelovanje pri

preprečevanju hudih kaznivih dejanj, ki prizadenejo dve ali več držav članic, terorizma in kaznivih dejanj, ki vplivajo na skupni interes politike Unije, ter boju proti njim.

Europol lahko pomaga v primerih goljufij v povezavi s socialnimi nadomestili, gospodarskega izkoriščanja (nedokumentiranih) delavcev ali neplačevanja prispevkov za socialno varnost. Zagotovi lahko evropski preiskovalni nalog, skupno preiskovalno skupino, čezmejno izvrševanje prek evropskega naloga za prijetje in vzajemno priznavanje denarnih kazni.

Vir: Evropska platforma za ukrepanje proti neprijavljenemu delu (2019), Learning resource paper from the thematic review workshop on cross-border concerted and joint inspections (Učno gradivo s tematske delavnice za pregled čezmejnih usklajenih in skupnih inšpekcijskih pregledov), Lizbona, Portugalska, 28. februar–1. marec 2019.

Socialni partnerji (združenja delodajalcev in sindikati) lahko pomagajo pri razkrivanju nepravilnosti na področju delovnega prava ali shem goljufij z analizo trga dela ter lokalnimi informacijami o delovnih pogojih in podizvajalcih. V nekaterih državah na primer socialni partnerji ali paritarne institucije, ki so jih ustanovili in jih vodijo, preverjajo skladnost s kolektivnimi pogodbami ter tako pridobijo informacije, ki lahko dopolnjujejo analizo tveganja ali inšpekcijske dejavnosti. Socialni partnerji lahko pomagajo tudi pri pripravi čezmejnih inšpekcijskih pregledov, tako da zagotovijo strokovno poročanje o ocenjevanju delovnih, zdravstvenih in varnostnih standardov. Poleg nacionalnih inšpekcijskih pregledov lahko socialni partnerji sodelujejo tudi pri čezmejnih inšpekcijskih pregledih, da inšpektorjem pomagajo bolje spoznati sektor in pri posebnih vprašanjih v zvezi z mobilnostjo delovne sile. Vendar lahko, tako kot pri statusu tujih inšpektorjev, tudi pri statusu predstavnika socialnih partnerjev obstajajo pravne ovire.

Za več informacij glej primere sodelovanja s partnerji.⁶

Kako lahko ELA pomaga?

ELA sodeluje z Europolom in če je ustrezno, z Eurojustom, pri preiskovanju in pregonu primerov, kadar je to potrebno, npr. v primerih trgovine z ljudmi

ali zapletenih goljufivih mrež. Nacionalni uradniki za zvezo lahko zaprosijo Eurojust in/ali Europol za informacije iz njune podatkovne zbirke, pravne/praktične ukrepe za sodelovanje s skupno preiskovalno enoto in omogočanje varne izmenjave podatkov.

Z vzpostavitvijo stalnih delovnih dogovorov z Europolom in Eurojustom za operacionalizacijo postopkov sodelovanja.

Z zagotavljanjem stalne podpore za sodelovanje (npr. omogočanje pripravljalnih sestankov).

2.1.3 Države članice določijo vlogo ELA

Država članica skupaj z organom za delo določi njegovo vlogo in podporo (osebje ter konceptualno, logistično, tehnično in pravno podporo ali podporo, povezano s prevajanjem), ki jo mora ELA zagotoviti za izvedbo inšpekcijskega pregleda, vključno z ocenjenimi stroški (prevoz, nastanitev, tolmačenje, pravno svetovanje, orodja IT itd.).

2.2 Države članice izpolnijo predlogo ELA s podatki o primeru

Pomembno

V skladu s členom 8(5) uredbe o ELA države članice in organ za delo **informacij** o predvidenih inšpekcijskih pregledih **ne razkrijejo** tretjim osebam.

Ozadje primera

Država članica bi morala zagotoviti splošen opis prvotne pritožbe ali zbranih informacij. Vse ustrezne informacije o primeru in razpoložljive dokaze je treba navesti v opisu primera ([Priloga 1](#)), na primer na podlagi predhodne raziskave ali skupne ocene tveganja, predhodnih preiskav, vključno z ugotovljenimi kršitvami, informacij o ukrepih, ki so že bili sprejeti za reševanje težave na nacionalni ravni ali ravni EU, rezultatov takih ukrepov in sodelovanja drugih držav članic ali deležnikov (če je ustrezno).

- ✓ Opis in ozadje primera, vključno z državami

⁶ Vir: Evropska platforma za ukrepanje proti neprijavljenemu delu. Delavnica o tematskem pregledu USIP, Lizbona, Portugalska, 28. februar–1. marec 2019.

članicami, v katerih so se zgodile kršitve, zadevnimi družbami ali delodajalci ter predhodnimi ukrepi za obravnavo primera, če so znani.

- ☑ Razlogi za zahtevek in obseg obravnavane zadeve.
- ☑ Opredelitev ustrezne nacionalne ali evropske zakonodaje.
- ☑ Ovire, ki jih lahko pomaga odpraviti sodelovanje organa za delo.

Sektor in subjekti, ki jih je treba pregledati v posamezni državi članici

Država članica bo določila gospodarski sektor, v katerem družba posluje. Med inšpekcijskimi pregledi gradbišča, kmetijskega zemljišča ali gostinskega sektorja (hoteli, restavracije, kavame) so velike razlike. Za delovni čas in vrste dokumentov, ki jih morajo imeti družbe, veljajo različni predpisi o registraciji in licenciranju.

Če je znano, država članica navede tudi ime ciljne(-ih) družb(-e).

Koordinator(-ji) inšpekcijskega pregleda

Splošni koordinator bo odgovoren za organizacijske in postopkovne zadeve, vključno s pripravo poročil. Imenovana oseba bi načeloma morala biti eden od nacionalnih koordinatorjev ali odgovorni uradnik ELA. Država članica bo zagotovila kontaktne podatke subjekta in osebe, odgovorne za nacionalno usklajevanje predlaganega usklajenega/skupnega inšpekcijskega pregleda, za države članice prosilke in, če je mogoče, za druge zadevne države članice.

Drugi deležniki in število sodelujočih oseb

Države članice bodo določile druge vključene nacionalne ali mednarodne organizacije, po potrebi tudi organizacije socialnih partnerjev, ter opisale, zakaj bi morale sodelovati in katere ukrepe bi morale sprejeti.

Število družb in mobilnih delavcev, na katere se nanaša inšpekcijski pregled

Država članica bo navedla ocenjeno število družb in mobilnih delavcev (vključno z napoteni, samozaposlenimi ali drugim statusom (npr. lastnik družbe, prostovoljec)), ki so neposredno vključeni v

primer, tako da lahko ELA oceni učinek morebitnih kršitev na delavce in/ali trg dela.

Na podlagi podatkov o številu registriranih in dejanskih delavcev (vključno z neprijavljenimi delavci) se bo določilo število inšpektorjev, ki so potrebni na kraju samem.

Ocenjeni stroški, ki jih plača ELA, in druga podpora

Država članica bo skupaj z ELA določila podporo, ki jo mora ta zagotoviti za izvedbo inšpekcijskega pregleda, vključno s približno ocenjenimi stroški (prevoz, nastanitve, tolmačenje, pravno svetovanje, orodja IT itd.).

2.3 Nacionalni uradnik(-i) za zvezo pošlje(-jo) organu za delo uradni zahtevek za podporo in obvestijo druge zadevne države članice

Ko nacionalni uradnik(-i) za zvezo pošlje(-jo) organu za delo uradni zahtevek za podporo in obvestijo druge zadevne države članice, so možni trije izidi:

- ☑ Vse države članice se strinjajo, da bodo sodelovale pri USIP, tj. določen(-i) nacionalni uradnik(-i) za zvezo obvesti(-jo) druge udeležene strani o sporazumu o sodelovanju.
- ☑ Dosežen je dogovor o rešitvi brez čezmejnega inšpekcijskega pregleda in nadaljnji ukrepi niso potrebni.
- ☑ Ena ali več držav članic se ne strinja s sodelovanjem.

Če se ena ali več držav članic odloči, da ne bodo sodelovale pri usklajenem ali skupnem inšpekcijskem pregledu, nacionalni organi ostalih držav članic tak inšpekcijski pregled opravijo samo v sodelujočih državah članicah. Države članice, ki se ne odločijo za sodelovanje, ohranijo zaupnost informacij o takem inšpekcijskem pregledu.

V skladu s členom 8(4) uredbe o ELA organ za delo določi in sprejme načine za zagotovitev ustreznih naknadnih ukrepov, kadar se država članica ne odloči za sodelovanje pri usklajenem ali skupnem inšpekcijskem pregledu. V takem primeru:

- ☑ Zadevna država članica pisno, tudi prek elektronskih sredstev, brez nepotrebne odlašanja obvesti organ za delo in ustrezne druge države članice o razlogih za svojo

odločitev in o ukrepih, ki jih namerava sprejeti za rešitev primera (z opredelitvijo konkretnih ukrepov in obdobja), če taka namera obstaja.

- ☑ Ko so rezultati sprejetih ukrepov znani, zadevna država članica o njih obvesti organ za delo in ustrezne druge države članice.
- ☑ Organ za delo lahko predlaga, naj država članica, ki ne sodeluje pri usklajenem ali skupnem inšpekcijskem pregledu, inšpekcijski pregled prostovoljno opravi sama.

2.4 ELA oceni prošnjo za podporo USIP

ELA prošnjo oceni na podlagi sklopa dogovorjenih meril čim prej, najpozneje pa v 14 dneh. ELA daje prednost oceni nujnih primerov in lahko od držav članic zahteva dodatne informacije za lažje ocenjevanje. Nujni primeri bodo imeli prednost, vendar bodo tudi zanje veljala merila za ocenjevanje.

ELA bo na podlagi naslednjih meril ocenil prošnje za inšpekcijske preglede.

Slika 5: Merila, na podlagi katerih ELA oceni primer

Merilo upravičenosti

Predlagani inšpekcijski pregled bi se moral, da bi bil upravičen do podpore, nanašati na čezmejni primer, ki spada na področje uporabe uredbe o ELA, kot je določeno v členu 1 Uredbe.

Število zadevnih delavcev/družb

Geografska razširjenost podpore ELA

Nujnost zadeve

prednost bi bilo treba dati primerom, ki zahtevajo ukrepanje, ker se težava ponavlja ali pred tem še ni bila obravnavana, ali zaradi resnosti kršitev ali narave domnevnih dejavnosti itd.

Resnost vpliva na delavce in/ali trge dela

ELA bi moral dati prednost primerom glede na resnost kršitev (kot so organizirane goljufije/kazniva dejanja itd.) in glede na to, kakšen je vpliv na delavce na lokalnih ali nacionalnih trgih dela.

Sektorska pokritost

ELA bi se moral osredotočiti na prednostne sektorje, opredeljene po oceni tveganja in odobrene s strani upravnega odbora. Kljub temu bi si moral ELA prizadevati za zagotovitev pokritosti drugih sektorjev, v katerih primeri jasno izpolnjujejo zgornja merila.

Če ELA v svoji oceni ugotovi, da v posameznem primeru ni vloge zanj, ne sodeluje pri inšpekcijskem pregledu.

Kadar ELA sodeluje pri USIP, se vedno uporablja predloga sporazuma, vključno z načrtom inšpekcijskih pregledov.

Kadar ELA ne sodeluje pri USIP, se udeležence spodbuja, da kot smernice uporabljajo predlogo sporazuma, vključno z načrtom inšpekcijskih pregledov, in poročanje organu za delo o rezultatih USIP ([Priloga 3](#)).

Predloge sporazuma in načrta inšpekcijskih pregledov se lahko prilagodijo zakonodaji in praksam držav članic, ki sodelujejo pri USIP. Deli teh predlog se lahko na primer po potrebi podvojijo glede na število držav članic, ki sodelujejo pri USIP (za države članice B, C, D itd.). Oba končna dokumenta bi morala vsebovati podrobna navodila o tem, kako ravnati med USIP.

2.5 Države članice in ELA pripravijo in podpišejo sporazum ter se dogovorijo o posebnostih USIP.

Podpis sporazuma ([Priloga 2](#)) (in priprava načrta inšpekcijskih pregledov ([Priloga 2a](#))) je zadnji korak za formalizacijo glavnih odgovornosti in korakov, ki jih morata sprejeti pogodbenici, da bi dosegli svoje cilje v zvezi z zlorabo mobilnosti delovne sile.

Če zadevne države članice ob podpisu sporazuma ne razpolagajo z zadostnimi informacijami za pripravo načrta inšpekcijskih pregledov, se lahko odločijo, da to storijo pozneje.

Čeprav je sporazum vseh sodelujočih držav članic predpogoj za začetek usklajenih ali skupnih inšpekcijskih pregledov, organ za delo v skladu s členom 8(4) določi in sprejme načine za zagotovitev ustreznih naknadnih ukrepov, kadar se država članica ne odloči za sodelovanje pri usklajenem ali skupnem inšpekcijskem pregledu.

2.5.1 Določite vrsto usklajenega ali skupnega inšpekcijskega pregleda

Kdaj in kako se bodo izvajali čezmejni inšpekcijski pregledi, je odvisno od posameznih primerov. Za obravnavanje obsežnih in zapletenih čezmejnih primerov zlorabe mobilnosti delovne sile se običajno izberejo čezmejni inšpekcijski pregledi. Pri goljufovih agencijah za začasno delo in slamnatih družbah so na primer potrebne različne vrste dokazov, pogosto iz več držav. Odločitev, da se opravi čezmejni inšpekcijski pregled, temelji na:

- ✓ geografskem obsegu primera, ki zajema dve ali več držav članic (čeprav je geografski obseg začetnega čezmejnega inšpekcijskega pregleda omejen na dve državi, lahko to še vedno vodi v obsežnejšo preiskavo v različnih državah);
- ✓ razumevanju, da so čezmejni primeri bolj zapleteni in izpopolnjeni ter se tovrstni pregledi uporabljajo, kadar kršitev ni mogoče dokazati z drugimi sredstvi (kot je pojasnitev z izmenjavo informacij);
- ✓ dejstvu, da je motiv za neprijavljeno delo tako zakoreninjen, da posredni inšpekcijski pregledi za povečanje zavezanosti zakonitemu ravnanju ne bi bili učinkoviti.

Če se partnerici odločita, da je čezmejni inšpekcijski pregled najučinkovitejši način za obravnavanje zlorab v zvezi z mobilnostjo delovne sile, morata navesti, ali

je inšpekcijski pregled splošne narave ali je namenjen obravnavi določenega vprašanja, določiti najprimernejšo vrsto USIP in izvesti naslednje priprave:

- ✓ Za usklajene inšpekcijske preglede ni potrebno popolno razumevanje preiskovalnih pooblastil partnerske organizacije na kraju samem. Vendar pa je potrebno dobro razumevanje zakonodaje, ki se uporablja v zadevnih partnerskih državah, dokumentov, ki se zahtevajo kot dokazi, in najustrežnejših preiskovalnih tehnik ali zunanje pomoči (s strani policije, socialnih partnerjev itd.). Glede na to, da so za usklajene inšpekcijske preglede še vedno potrebni obiski na kraju samem (s strani izvršilnih organov v vsaki državi), bi se morali obe državi članici dogovoriti o vprašanjih, ki se zastavijo med razgovori, in vrsti potrebnega pričevanja.
- ✓ Skupni inšpekcijski pregledi na eni ali več lokacijah družbe v eni državi: pri tej vrsti ukrepov so potrebni informativni sestanki med ekipami in vodji ekip z vsemi sodelujočimi organi o nalogah, ki jih je treba opraviti med inšpekcijskim pregledom.
- ✓ Skupni inšpekcijski pregledi na eni ali več lokacijah v dveh ali več državah članicah. Za kazenski pregon kompleksnih goljufovih mrež, ki delujejo na območju EU/EGP, so potrebni dodatni ukrepi, kot so usklajevalni sestanki in zbiranje podatkov iz različnih virov.

Pomagajo lahko tudi organi pregona EU, kot sta Eurojust in Europol. V bolj zapletenih primerih zlorabe mobilnosti delovne sile je priporočljivo o dejavnostih in ugotovitvah obveščati tudi druge države članice.

2.5.2 Izberite ustrezen časovni okvir

Čezmejni inšpekcijski pregledi morajo biti skrbno časovno opredeljeni, kar je odvisno tudi od tega, ali so proaktivni ali reaktivni:

- ✓ proaktivni obiski so lahko redni (preventivni inšpekcijski pregledi), naknadni ukrepi za preverjanje skladnosti ali del strateškega pristopa za osredotočanje na družbe ali sektorje, v katerih je bilo ugotovljeno tveganje.
- ✓ Reaktivni obiski običajno sledijo po nesreči ali pritožbi delavcev, sindikatov, nevladnih organizacij ali delodajalcev, na podlagi

zahtevka IMI iz druge države članice ali če je primer vzbudil medijsko pozornost.

Glede na nacionalno prakso sta lahko obe vrsti inšpekcijskih pregledov napovedani ali nenapovedani. Časovni okvir čezmejnega inšpekcijskega pregleda je zato odvisen od teh dejavnikov in tudi značilnosti posameznih sektorjev.

Usklajeni inšpekcijski pregledi imajo lahko večji učinek, če se v posameznih državah članicah opravijo istočasno. To ustvari učinek presenečenja, zaradi česar se lahko pridobi več dokazov.

2.5.3 Informativni sestanki

Pred inšpekcijskim pregledom in po njem je treba organizirati informativni sestanek/poročanje. Nujno je, da so na informativnem sestanku pred inšpekcijskim pregledom navzoče vse zadevne enote/osebe in po potrebi osebe ELA.

2.5.4 Usklajevanje izmenjave podatkov

Izvršilni organi bi morali določiti, katera oseba oziroma osebe bodo odgovorne za izmenjavo vseh ustreznih podatkov, po potrebi vključno z enoto za inšpekcijske preglede ELA, in določiti, kateri komunikacijski kanali se bodo uporabljali. Glede na vrsto informacij je morda podatke treba prenesti prek sistema IMI, drugih sistemov EU ali šifrirane digitalne komunikacije.

Osnovna načela za izmenjavo informacij

- ✓ Če je mogoče, za izmenjavo informacij uporabite sistem IMI. To je varen način za izmenjavo podatkov z več državami članicami. V nasprotnem primeru uporabite druge sisteme EU ali po potrebi šifrirano digitalno komunikacijo, odvisno od vrste informacij.
- ✓ Tehnična podpora in pravno svetovanje so na voljo pri ELA, Eurojustu, Europolu in EUROFISC (npr. nacionalni uradniki za zvezo pri Eurojustu lahko svetujejo o nacionalnih zahtevah glede dokazovanja).
- ✓ Zagotavljanje šifriranja in z geslom zaščiteneh podatkovnih zbirk, računalnikov, prenosnih računalnikov in mobilnih telefonov.
- ✓ Uporaba skupnih predlog (ki jih dajo na voljo ELA in/ali nacionalni organi), da se zagotovi upoštevanje nacionalne zakonodaje in pravil o

varstvu podatkov.

- ✓ Uporabite smernice: smernice Evropskega odbora za varstvo podatkov in smernice za varstvo podatkov za uporabnike IMI.

V načrtu inšpekcijskih pregledov je treba navesti zahtevane informacije/dokumente/dokaze, ki jih je treba pridobiti pri subjektih, pri katerih se opravi pregled (seznam ni izčrpen):

- ✓ evidence prisotnosti, plačilni listi,
- ✓ pisne pogodbe,
- ✓ elektronska pošta v zvezi z osebjem,
- ✓ vsi prejeti/izdani računi,
- ✓ bančne transakcije,
- ✓ potrdila A1,
- ✓ druge informacije/dokumenti/dokazi.

Kako lahko ELA pomaga?

S krepitvijo sodelovanja in izmenjave informacij med državami članicami na celotnem področju zakonodaje o mobilnosti delovne sile. Nacionalni uradniki za zvezo zagotavljajo fizično kontaktno točko med ravno EU, nacionalnimi upravami in organi drugih držav članic, ki sodelujejo s kolegi iz drugih držav.

Podpora pri opredelitvi ustreznih stikov.

Spodbujanje uporabe elektronskih orodij in postopkov za izmenjavo sporočil (kot sta informacijski sistem za notranji trg (IMI) in elektronska izmenjava informacij o socialni varnosti (EESSI)).

Spodbujanje uporabe inovativnih pristopov za sodelovanje in pospeševanje uporabe mehanizmov elektronske izmenjave in zbirke podatkov.

2.5.5 Opredelite predvidene ukrepe

Sodelujoči organi bi morali opredeliti predvidene ukrepe, ki jih morajo izvesti ekipe med USIP:

- ✓ obisk glavnega subjekta, pri katerem se opravi inšpekcijski pregled, v skladu s standardnimi postopki;
- ✓ razgovor z delodajalcem;

- ✓ zaslišanja zaposlenih;
- ✓ obisk pisarne računovodje v skladu s standardnimi postopki;
- ✓ preverjanje ustreznih dokumentov in izdelava njihovih kopij;
- ✓ drugi ukrepi.

2.5.6 Določite metodologijo in dodatna navodila

Razgovori z zaposlenimi in drugimi zadevnimi osebami (seznam ni izčrpen):

- ✓ Način opravljanja razgovorov z delavci in drugimi zadevnimi osebami (delodajalec, vodje obratov, predstavniki itd.) v skladu z nacionalno zakonodajo ter brez poseganja v pristojnosti in kolektivne pravice socialnih partnerjev, kadar je to ustrezno, v skladu z nacionalnim pravom in/ali prakso.
- ✓ Način, na katerega se delavcem pojasnijo njihove pravice in dolžnosti ter kako lahko imajo koristi od sodelovanja.
- ✓ Standardizirani vprašalniki za razgovore za različne osebe, s katerimi poteka razgovor (delavci, predsednik, vodstveni delavec, voznik, stranka itd.). Pred inšpekcijskim pregledom je treba dobro poznati vprašalnike.
- ✓ Možnost uporabe tolmačev (dokazno breme in pravilno upoštevanje zakonodajnih zahtev) in/ali kulturnih mediatorjev (da se olajša stik med inšpektorji in osebami, s katerimi se opravijo razgovori, zlasti če gre za državljane tretjih držav), če je to potrebno.
- ✓ Uporaba mešanih skupin (tj. inšpektorjev za delo in socialno varnost ter davčnih inšpektorjev in/ali policije itd.).

Zbiranje informacij (seznam ni izčrpen):

- ✓ Katerim informacijam je treba nameniti več pozornosti, npr. temu, kaj ljudje delajo, s kom delajo itd.
- ✓ Način beleženja informacij. Po potrebi in če to dovoljuje nacionalna zakonodaja, razmislite o fotografiranju/videoposnetku.
- ✓ Bodite pozorni na predložene identifikacijske dokumente, da prepoznate lažne dokumente.

- ✓ Zabeležite podatke o službenih vozilih (registrske številke itd.).
- ✓ Opredelite vse posebne dokaze, ki jih je treba zbrati (npr. video dokaze, izvorne dokumente).
- ✓ Če zaposleni navedejo prejetje socialnih prejemkov v drugi državi članici, to preverite v zadevni državi članici.
- ✓ Če se med inšpekcijskimi pregledi ugotovi, da je lastnik subjekta, pri katerem se opravi pregled, v drugi državi članici, zberite obsežne informacije o lastniku.

Varnostna navodila (seznam ni izčrpen)

- ✓ Varnost udeležencev je vedno ključnega pomena.
- ✓ Pregledi bi se morali vedno izvajati vsaj v parih.
- ✓ Udeleženci bi morali čim bolj ohranjati stik z očmi.
- ✓ Udeleženci ne bi smeli nikoli pustiti sodelavca samega v prostorih družbe. Pred odhodom s pregledane lokacije se je treba vedno posvetovati s splošnim koordinatorjem.
- ✓ Navedite inšpektorat/institucijo, ki bo zagotovil(-a) varnostno opremo.

Logistične ureditve (seznam ni izčrpen):

- ✓ Način prevoza na mesto inšpekcijskega pregleda.
- ✓ Opredelitev dokumentov, ki jih bodo imele vse sodelujoče enote.
- ✓ Orodja, ki jih je treba zagotoviti inšpekcijski ekipi: npr. prenosni skenerji, pomnilniški ključki, fotoaparati/video kamere itd.

Dodatna navodila ali drugi ukrepi (seznam ni izčrpen):

- ✓ Če se odkrijejo dokumenti v papirni obliki, se lahko zasežejo oz. jih je treba zaseči, če je to primerno in pravno mogoče, za izdelavo digitalnih kopij, subjektu, pri katerem se opravi pregled, pa je treba izdati potrdilo o prejemu.
- ✓ Informacije, ki so pomembne za prihodnje stike in jih je treba pridobiti med razgovori z upravnimi uslužbenci (npr. imena, e-naslovi in telefonske številke).

- ☑ Za pravna vprašanja je na voljo pravna služba ELA prek [e-naslov, telefon].

2.6 Izvršitev primera

2.6.1 Uporabite orodja, ki so na voljo med USIP

Inšpektorati, ki sodelujejo pri USIP, se morajo dogovoriti o vrsti informacij in vprašanjih, ki so zakonsko dovoljena in dopustna kot dokazi v sodelujočih državah (navedejo se v oddelku 4 načrta inšpekcijskih pregledov).

Jezikovna podpora med inšpekcijskimi pregledi (Irska)

Komisija za odnose na delovnem mestu (WRC) na Irskem uporablja različna orodja za premagovanje jezikovnih ovir med skupnimi inšpekcijskimi pregledi.

Približno 10 % osebja irskega inšpektorata je inšpektorjev za delo, ki govorijo tuj jezik. V vseh območnih uradih je vsaj en inšpektor z znanjem tujega jezika, od katerih so vsi iz vzhodne Evrope, saj njihovi rojaki sestavljajo največji delež tujih delavcev. Poleg angleščine govorijo še vsaj en jezik.

Spletno mesto irske komisije za odnose na delovnem mestu vsebuje glavne smernice, objavljene v jeziku, ki ga govorijo zaposleni v sektorjih z visokim tveganjem. Na domači spletni strani so vgrajena spletna prevajalska orodja, inšpektorji pa na svojih napravah uporabljajo tudi prevajalske aplikacije. Komisija za odnose na delovnem mestu uporablja večjezične informacijske liste, v pripravi pa ima tudi večjezične vprašalnike.

Vir: Komisija za odnose na delovnem mestu, Irska.

Na podlagi tega se lahko razvijejo standardizirana orodja za čezmejne inšpekcijske preglede, kot so dvojezični ali večjezični vprašalniki, standardni informacijski dokumenti, primerjava preiskovalnih pooblastil in temeljne nacionalne zakonodaje itd. Ta orodja je mogoče ponovno uporabiti in med

prihodnjimi inšpekcijskimi pregledi po potrebi prilagoditi glede na izkušnje iz prejšnjega inšpekcijskega pregleda.

Večjezični vprašalniki in elektronske naprave za prevajanje pomagajo odpravljati jezikovne ovire. Telefoni in tablični računalniki se lahko uporabljajo tudi za dostop do informacij, kot so podatki družb v registrih socialne varnosti/davčnih registrih/poslovnih registri, preverjanje podatkov o določenem delavcu ali družbi ali komuniciranje z delavci na kraju samem, kot je ponazorjeno v naslednjem primeru.

Večjezični vprašalniki morajo biti v skladu z nacionalno zakonodajo, vključno s pravili o varstvu podatkov. Inšpektorji, ki govorijo materni jezik delavcev in razumejo značilnosti njihove kulture, si med skupnimi inšpekcijskimi pregledi prizadevajo za pridobitev zaupanja delavcev. Gostujoči inšpektorji lahko tudi bolje opredelijo in zberejo dokaze o kršitvah zakonodaje matične države ter poročajo o možnih korektivnih ukrepih.

Opredelitev razmerja med delavci in delodajalci ni vedno enostavna, saj je veliko delavcev začasnih ali jih zaposlujejo zunanje stranke. Sporazumevanje v ustreznem jeziku lahko pomaga opredeliti zadevnega delodajalca.

Kontrolni seznam inšpekcijskih pregledov⁷

Informacije, ki jih je treba preveriti, so odvisne od obsega preiskave (na primer, delovni čas pri slamnati družbi ni pomemben). Informacije, predstavljene na sliki 6, so na splošno pomembne za čezmejni inšpekcijski pregled.

⁷ Mednarodna organizacija dela, (2017). Conducting Labour Inspections on Constructions: A guide for labour inspectors. (Izvajanje inšpekcij dela v

gradbeništvu: priročnik za inšpektorje za delo). Ženeva: Mednarodna organizacija dela, na voljo na spletu ([povezava](#))

Slika 6: Kontrolni seznam inšpekcijskih pregledov

 <p>Celostna identifikacija delodajalca in njegovih podizvajalcev</p>	 <p>Narava pogodbenega razmerja in status socialne varnosti delavcev</p>
 <p>Struktura zaposlenih (skupina/oddelek), če je na voljo</p>	 <p>Plača, načini plačila in/ali metoda izračuna</p>
 <p>Točen datum podpisa pogodbe in/ali datum začetka dela (datuma ne smeta sovpadati)</p>	 <p>Veljavnost pogodbe o zaposlitvi (po potrebi)</p>
 <p>Dodatna plačila in subvencije ali pravice, izplačane delavcu na predpisani način (npr. dodatki za napotitev)</p>	 <p>Delovni čas in dnevna evidenca delavcev na kraju samem (evidenca opravljenih ur), nadomestilo za nadurno delo</p>
 <p>Trajanje in pogoji poskusne dobe, če obstaja</p>	 <p>Naziv delovnega mesta in/ali specifikacija delovnega mesta (poklicna kategorija)</p>
 <p>Vrsta in trajanje letnega dopusta (minimalni, dodatni, podaljšani)</p>	 <p>Obrazci A1 in predhodna prijava za napotene delavce (če obstajajo) ali dokazilo o prijavi zaposlenega v sistem socialne varnosti države gostiteljice</p>

2.6.2 Preverjanje podatkov lahko poveča obseg primera

Po obisku na kraju samem se preverijo in analizirajo zbrane informacije.

S tem postopkom se lahko odkrijejo dodatne kršitve ali nepravilnosti, kot so davčne utaje, kršitve vamosti in zdravja, goljufije v zvezi s socialnimi ugodnostmi, trgovina z ljudmi itd. Te ugotovitve bi bilo treba posredovati drugim nacionalnim ali tujim organom, kot so finančna policija, carina, tožilstvo ali organi za varnost in zdravje pri delu, ki lahko nato sami opravijo preverjanja in preiskave ali se odločijo, da se bodo pridružili čezmejni inšpekciji.

Podatki, zbrani med obiskom na enem samem kraju, so lahko nezadostni, zaradi česar se lahko inšpekcijski pregled podaljša in se zahtevajo dodatne informacije ali preverjanja v drugi državi članici (npr. če gre za slamnate družbe, registrirane na več lokacijah)⁸.

V okviru inšpekcijskih pregledov in za namene tega dokumenta izraz „nepravilnost“ pomeni vsako kršitev ali domnevno kršitev prava Unije, ki je ugotovljena med inšpekcijskim pregledom in ne spada neposredno v obseg inšpekcijskega pregleda.

Kako lahko ELA pomaga?

S posredovanjem vseh ustreznih informacij drugim organom, kadar kršitve ali nepravilnosti spadajo v njihovo pristojnost. Z zagotavljanjem pomoči pri pripravi poročila, če ima koordinator skupnega ukrepa težave pri izpolnjevanju nekaterih delov, s pojasnilom, kako izmeriti ključne kazalnike uspešnosti itd.

Če organ za delo med USIP ali med katero koli svojo dejavnostjo ugotovi domnevne nepravilnosti prava Unije, lahko o teh domnevnih nepravilnostih po potrebi poroča zadevnim državam članicam in Komisiji.

2.6.3 Uporaba zbranih podatkov kot dokaz

Usklajeni in skupni inšpekcijski pregledi so lahko učinkovit ukrep proti zapletenim shemam goljufij, saj združujejo vire, informacije in znanje več izvršnih organov. Kljub temu je lahko sodelovanje med izvršilnimi organi težavno zaradi nezdružljivih pravnih okvirov med državami članicami in težav pri izmenjavi podatkov (za več podrobnosti glej [Prilogo 4](#)).

Ko so dejstva pojasnjena, se lahko dokazi uporabijo v upravnih ali kazenskih postopkih v skladu z nacionalnim pravom in prakso. Vendar se podatki, zbrani med inšpekcijskim pregledom, ne morejo vedno uporabiti kot dokazi ali kot dokaz kršitve. Izvršilni organi bi zato morali upoštevati dokaze, ki jih tožilec ali upravni organi potrebujejo za ukrepanje v zvezi s podrobnimi poročili in dokazi. V ta namen je treba nacionalno zakonodajo vseh udeleženih držav članic uskladiti s postopki za zbiranje informacij in njihovo ustreznostjo, da na sodišču veljajo kot dokazi.

Za obsežne in zapletene primere, ki vključujejo različne vrste kršitev, je ustrezen kazenskopравни pristop. V tem primeru je morebitno sodelovanje s policijo ter Europolom in Eurojustom (ki je navedeno v 2. koraku faze načrtovanja zgoraj) koristno za začetek kazenskega pregona ali za odločitev o dodatni preiskavi.

Upravni ali kazenski postopki lahko privedejo do finančnih kazni, umika javnih razpisov, izterjave neplačanih plač in prispevkov za socialno varnost ali odvzema ugodnosti, pridobljenih z goljufijo. Ustrezni organi se lahko glede na resnost primera odločijo za kazensko začasno zaprtje podjetja, da bi preprečili, da bi se družba, ki razglasi insolventnost, izognila odgovornosti.

Pomembno

ELA je zbral podatke o vlogi inšpektorjev in pogojih za uporabo dokazov iz čezmejnih inšpekcijskih pregledov, da bi pripravil pregled nacionalnih praks. Za več informacij glej [Prilogo 4](#).

⁸Evropska platforma za ukrepanje proti neprijavljenemu delu (2019), Learning resource paper from the thematic review workshop on cross-border concerted and joint inspections (Učno gradivo s tematske delavnice za

pregled čezmejnih usklajenih in skupnih inšpekcijskih pregledov), Lizbona, Portugalska, 28. februar–1. marec 2019

2.7 Koordinator skupnega ukrepa izpolni poročilo o nadaljnjem ukrepanju

Inšpekcijski pregled ni končan, dokler koordinator skupnega inšpekcijskega pregleda ne izpolni poročila o naknadnem inšpekcijskem pregledu ([Priloga 3](#)). Organ države članice, ki izvaja usklajeni ali skupni inšpekcijski pregled, organu za delo v šestih mesecih po koncu inšpekcijskega pregleda poroča o rezultatih inšpekcijskega pregleda v zadevni državi članici in o splošnem operativnem poteku usklajenega ali skupnega inšpekcijskega pregleda.

2.7.1 Spremljanje in ocenjevanje rezultatov USIP

Čezmejni inšpekcijski pregledi se ocenijo, da se preveri, ali so bili izpolnjeni njihovi predhodno določeni cilji, in da se ugotovijo morebitni nepredvideni učinki ukrepa.

Da bi pristojni organi lahko redno zbirali informacije o napredku pri doseganju ciljev in poročali v skladu z uredbo o ELA, je bil pripravljen sklop ciljnih kvantitativnih in kvalitativnih kazalnikov, ki so navedeni v poročilu po inšpekcijskem pregledu.

Kvantitativni vidik se osredotoča na statistiko in vključuje strukturirane (numerične) podatke, ki jih je mogoče vključiti v razpredelnico in analizirati s statističnimi metodami.

Kvalitativni vidik je raziskovalen, osredotoča se na vpoglede in zajema nestrukturirane informacije, ki se povzemajo in se razlagajo subjektivno, ne matematično.

Kot je navedeno zgoraj, mora koordinator skupnega ukrepa izpolniti poročilo po inšpekcijskem pregledu, ki bo tudi kvantitativno in z vidika kakovosti ocenilo ključne kazalnike uspešnosti.

2.8 Države članice in ELA opredelijo vrzeli in morebitne prihodnje ukrepe

Države članice in ELA na podlagi ključnih kazalnikov uspešnosti, ocenjenih v poročilu po inšpekcijskem pregledu, opredelijo vrzeli in morebitne prihodnje ukrepe – kritični razmislek in morebitno izboljšanje postopkov za prihodnje inšpekcijske preglede.

Učinkovita ocena ima večji učinek kot zbiranje, analiziranje in zagotavljanje podatkov. Omogoča zbiranje in uporabo informacij, stalno učenje, nadgrajevanje izkušenj za izboljšanje orodij in postopkov ter povečanje učinkovitosti inšpekcijskih pregledov.

2.9 Države članice in ELA dokončajo primer in načrtujejo morebitno naknadno ukrepanje

Države članice in ELA dokončajo primer in načrtujejo morebitno naknadno ukrepanje – na podlagi ugotovitev opredelijo potrebo po naknadnem ukrepanju po inšpekcijskih pregledih. Če sta za naknadne inšpekcijske preglede potrebna usklajevanje in podpora ELA, bi bilo treba podpisati nov sporazum.

2.9.1 Sporočanje ključnih ugotovitev

Poleg komuniciranja z izvršilnimi organi, navedenimi v fazi načrtovanja, lahko notranja in zunanja komunikacija kar najbolj povečata učinek čezmejnih inšpekcijskih pregledov:

- Zunanja komunikacija** vključuje obveščanje organov, vključno z organi v drugih državah članicah, da se:
  - omogoči razširitev primera in koristi njegovih ugotovitev;
  - izboljša razumevanje zapletenih primerov, ki potekajo v več državah,
  - izboljšajo ukrepi z bojem proti podobnim shemam goljufij ali njihovim preprečevanjem in izmenjavo pridobljenih izkušenj.
- Notranja komunikacija** vključuje izmenjavo rezultatov in pridobljenih izkušenj s sodelavci in spodbuja čezmejno delovno kulturo.

Splošna izmenjava rezultatov z javnostjo lahko tudi poveča učinek inšpekcijskega pregleda. V besedilnem okvirju so predstavljeni primeri metod, ki jih organi za delo uporabljajo za izmenjavo rezultatov in učenje iz preteklih inšpekcijskih pregledov za izboljšanje svojega prihodnjega dela.

Metode za izmenjavo informacij:

- sporočila za javnost,
- družbeni mediji,
- letaki,
- delavnice za izmenjavo izkušenj,
- skupne spletne platforme in forumi za učenje,
- morebitna vzpostavitev podatkovne zbirke na ravni EU, ki bi vsebovala povzetke primerov inšpekcijskih pregledov.

Kako lahko ELA pomaga?

S spodbujanjem izmenjave in razširjanja izkušenj in dobrih praks, vključno s primeri sodelovanja med ustreznimi nacionalnimi organi.

Z organiziranjem skupnih (spletnih) platform in forumov za učenje.

Z vzdrževanjem podatkovne zbirke znanja s ključnimi ugotovitvami in izkušnjami, pridobljenimi pri vseh čezmejnih inšpekcijskih pregledih.

Primeri sporočila o naknadnem ukrepanju

Izmenjava informacij

Grški in belgijski organi posredujejo ugotovitve iz skupnih inšpekcijskih pregledov deležnikom, vključno z upravami inšpektorata za delo ter sodelujočimi institucijami, poslovnimi združenji in sindikati. V okviru Beneluksa sta Nizozemska in Belgija razvili močne medosebne povezave, ki omogočajo redno izmenjavo rezultatov za preprečevanje in oceno tveganja. Rezultate inšpekcijskih pregledov objavljajo tudi v sporočilih za javnost, s čimer prispevajo k preprečevanju neprijavljenega dela v prihodnosti.

Uporaba poročanja in obrazcev za zvezo

V Franciji se po vsakem skupnem inšpekcijskem pregledu organizira poročanje z izmenjavo informacij in obrazcev za zvezo.

Beleženje podatkov o inšpekcijskih pregledih v spletnem sistemu

V Španiji sodelujoči inšpektorji evidentirajo informacije o skupnih inšpekcijskih pregledih v sistemu INTEGRA (podatkovna zbirka inšpektorata za delo in socialno varnost). Ugotovitve se posredujejo inšpektoratom za delo.

Vir: Anketa med člani platforme, februar 2019. Predstavitev na tematski delavnici za pregled, ki je potekala na Portugalskem od 28. februarja 2019 do 1. marca 2019; Evropska platforma za ukrepanje proti neprijavljenemu delu. Naknadni obisk v zvezi s čezmejnimi usklajenimi in skupnimi inšpekcijskimi pregledi, Haag, Nizozemska, 3. julij 2019.

2.9.2 Spodbujanje učenja

Rezultati inšpekcijskih pregledov lahko omogočijo vpogled v nastajajoče sheme goljufij in sisteme za natančno oceno tveganja, in sicer z izdajo opozoril („rdečih zastavic“) ali kazalnikov tveganja in navedbo koristnih informacij, ki jih treba zbrati med prihodnjimi čezmejnimi inšpekcijskimi pregledi.

Rezultati se lahko uporabijo tudi za revizijo usposabljanj in priročnikov, razvoj dobrih praks za izmenjavo zgodb o uspehu in izboljšanje predlog (sporazumi, poročila, terenski vprašalniki).

Kako lahko ELA pomaga?

Z zagotavljanjem dejavnosti vzajemnega učenja in usposabljanja, prilagojenih osebju nacionalnega inšpektorata, ki sodeluje pri čezmejnih dejavnostih, da se okrepi zmogljivost nacionalnih organov na področju mobilnosti delovne sile in koordinacije sistemov socialne varnosti ter izboljša doslednost pri uporabi prava Unije.

Z oblikovanjem sektorskih in medsektorskih programov usposabljanja, tudi za izvršilne organe, in posebnega gradiva za usposabljanje, vključno s spletnimi učnimi metodami.

S posodabljanjem smernic, predlog (sporazumov, poročil, terenskih vprašalnikov) v skladu z najboljšimi izkušnjami pri inšpekcijskih pregledih.

2.9.3 Preprečevanje prihodnjih težav v zvezi z zlorabo mobilnosti delovne sile

Kadar se s čezmejnimi inšpekcijskimi pregledi odkrijejo razširjene težave na trgu dela, se za njihovo reševanje lahko uporabijo tudi rezultati inšpekcijskih pregledov, na podlagi katerih se pripravijo kampanje ozaveščanja na nacionalni ravni ali ravni EU. Take kampanje ozaveščanja vključujejo kampanje za obveščanje posameznikov in delodajalcev, zlasti MSP, o njihovih pravicah in obveznostih ter možnostih, ki so jim na voljo.

Učinkovito orodje so lahko tudi ocena tveganja in analize v zvezi z mobilnostjo delovne sile in usklajevanjem sistemov socialne varnosti po vsej Uniji. ELA oceni tveganje v sodelovanju z državami članicami in po potrebi socialnimi partnerji. Ocena tveganja in analitično delo obravnavata teme, kot so neravnotežja na trgu dela, posebni sektorski izzivi in

ponavljajoče se težave; ELA lahko izvede tudi usmerjene poglobljene analize in študije za preučitev posebnih vprašanj. ELA mora pri oceni tveganja in analitičnem delu, kolikor je to mogoče, uporabiti ustrezne in aktualne statistične podatke, ki so na voljo na podlagi obstoječih raziskav, ter zagotoviti dopolnjevanje in uporabo strokovnega znanja drugih agencij ali služb Unije in nacionalnih organov, agencij ali služb, kar zadeva goljufije, izkoriščanje, diskriminacijo, napovedovanje potreb po znanjih in spretnostih ter zdravje in varnost pri delu.

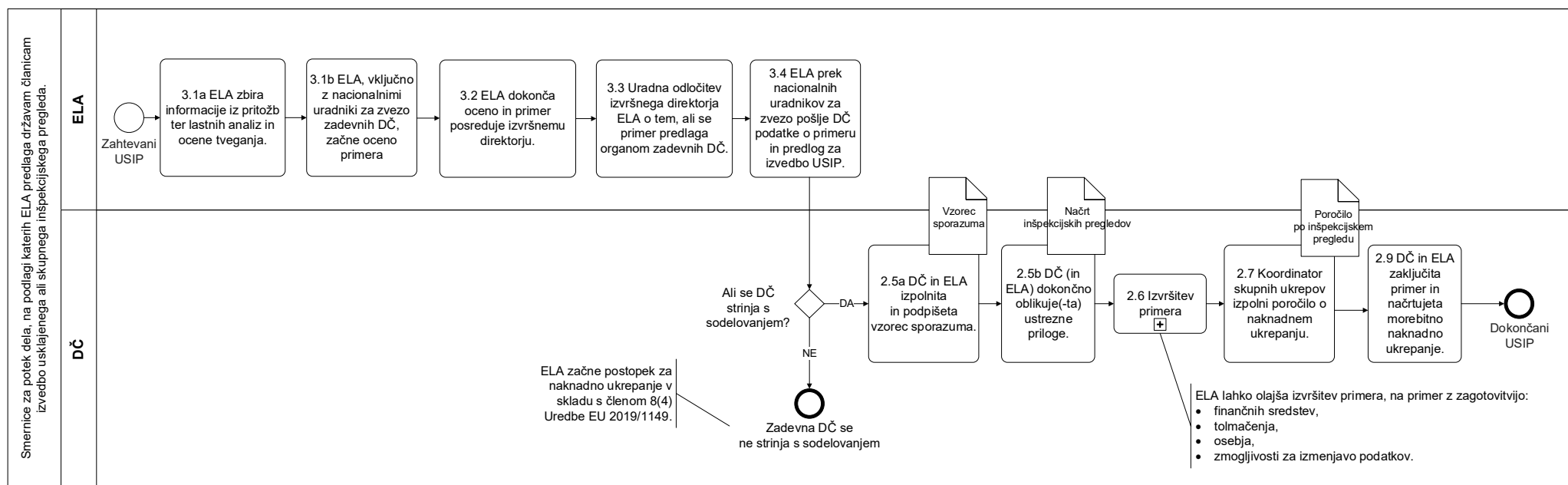

3. Smernice za potek dela pri uvedbi USIP za ELA

V skladu s členom 8(1) uredbe o ELA lahko organ za delo organom zadevnih držav članic na lastno pobudo predlaga, naj opravijo usklajeni ali skupni inšpekcijski pregled (USIP). Smernice za potek dela za ELA (glej sliko 7) opredeljujejo in ponujajo praktične korake v zvezi s tem, kako zadevnim državam članicam

predlagati uvedbo USIP. V tem delu smernic so podrobno opisani koraki od 1 do 5, saj so druge dejavnosti, ki se začnejo s podpisom vzorčnega sporazuma, enake kot dejavnosti, opisane v oddelku 2.

Slika 7: Smernice za potek dela pri uvedbi USIP za ELA

*Številčenje posameznih korakov v smernicah za potek dela je v skladu s podrobnim opisom v drugih oddelkih tega dokumenta. Koraki od 3.1 do 3.4 so podrobneje opredeljeni v poglavju 2. Koraki od 2.5 do 2.9 so podrobneje opredeljeni v poglavju 3, saj so enaki ne glede na to, ali je pobudo za USIP dala država članica ali ELA.

Pojasnila

Začetek dogodka   Konec dogodka   Naloga   Podpostopek   Prehod   Dokument   Potek zaporedja

3.1 ELA zbira informacije iz pritožb ter lastnih analiz in ocene tveganja

Inšpekcijski pregled bi bilo treba začeti zaradi resnih pritožb, ponavljajočih se čezmejnih težav ali rezultatov ocene tveganja (slika 8).

Ocena tveganja omogoča učinkovitejšo identifikacijo, analizo in oceno primerov, povezanih z mobilnostjo delovne sile. Tveganja je mogoče razvrstiti v skladu s posameznimi gospodarskimi sektorji (npr. kmetijstvo, promet, gradbeništvo, gostinski sektor), vrstami družb (npr. slamnate družbe, agencije za začasno delo) ali skupinami delavcev (npr. napoteni delavci, osebe, ki zaposlujejo, obmejni delavci, rezidenti za daljši čas).

ELA skupaj z nacionalnimi uradniki za zvezo zadevnih držav članic zbira vse razpoložljive informacije in na podlagi predloge za opis primera ([Priloga 1](#)) pripravi notranji dokument, v katerem so povzete vse pomembne pridobljene informacije.

nekaterih zapletenih primerih vključiti druge deležnike – druge države članice, nacionalne ali mednarodne organe (kot so EU-OSHA, Europol, Eurojust), vključno s socialnimi partnerji, če je to ustrezno. ELA bo opredelil in navedel, zakaj bi morali sodelovati in katere ukrepe bi morali izvesti.

Kadar pri inšpekcijskem pregledu sodelujejo drugi deležniki, je bistveno, da so v postopek načrtovanja vključeni vsi deležniki. Vsak deležnik mora biti jasno seznanjen s cilji inšpekcijskega pregleda, vlogo posameznega deležnika, uporabljenimi metodologijami, osebo(-ami), ki prevzame(-jo) vodilno vlogo, ter načinom, kako se bodo informacije izmenjevale in sporočale.

Policija in tožilci lahko podprejo čezmejne inšpekcijske preglede v sektorjih z visokim tveganjem ali zapletene primere goljufij in izkoriščanja delovne sile, tako da zaprejo delovna mesta, uporabijo alternativne preiskovalne tehnike (npr. telefonsko prisluškovanje/hišna preiskava) in zagotovijo varnost

Slika 8: Sistem ocenjevanja tveganja za obravnavanje vprašanj mobilnosti delovne sile

Vložki (viri informacij)

ELA lahko pridobi informacije iz pritožb delavcev, poročil po inšpekcijskem pregledu, ustreznih in aktualnih statističnih podatkov, ki so na voljo na podlagi obstoječih raziskav, od drugih agencij Unije, iz pregledov in statističnih podatkov delovnih skupin ELA (npr. evropska platforma za ukrepanje proti neprijavljenemu delu).

Opredelitev tveganj

ELA navede možna tveganja

Analize tveganja

Potem ko ELA opredeli morebitna tveganja, s katerimi se sooča, oceni verjetnost in učinek vsakega posameznega tveganja

Ocena tveganja

ELA opredeli resnost tveganja glede na druga tveganja

ELA opredeli ustrezne deležnike

Zaradi vse bolj zapletenih zlorab mobilnosti delovne sile so potrebni bolj kompleksni čezmejni inšpekcijski pregledi v dveh ali več državah članicah. S tem bi se omogočile preiskave primerov vzdolž celotne dobavne verige, vključno z dejavnostmi številnih družb/podizvajalcev s sedežem v različnih državah. Inšpekcijski pregledi zahtevajo dobro razumevanje zakonodaje v sodelujočih partnerskih državah, dokumente, ki se zahtevajo kot dokaz, in najprimernejše preiskovalne tehnike ali zunanjo pomoč (policija, socialni partnerji itd.). Zato je treba v

inšpektorjev.

Socialni partnerji (združenja delodajalcev in sindikati) lahko pomagajo pri razkrivanju nepravilnosti na področju delovnega prava ali shem goljufij z analizo trga dela ter lokalnimi informacijami o delovnih pogojih in podizvajalcih. V nekaterih državah na primer socialni partnerji preverjajo skladnost s kolektivnimi pogodbami ter tako pridobijo informacije, ki lahko dopolnjujejo analizo tveganja ali inšpekcijske dejavnosti. Socialni partnerji lahko pomagajo tudi pri pripravi čezmejnih inšpekcijskih pregledov, tako da zagotovijo strokovno poročanje o ocenjevanju

delovnih, zdravstvenih in varnostnih standardov. Poleg nacionalnih inšpekcijskih pregledov lahko socialni partnerji sodelujejo tudi pri čezmejnih inšpekcijskih pregledih, da inšpektorjem pomagajo bolje spoznati sektor in pri posebnih vprašanjih v zvezi z mobilnostjo delovne sile. Vendar lahko, tako kot pri statusu tujih inšpektorjev, tudi pri statusu predstavnika socialnih partnerjev obstajajo pravne ovire. Za več informacij glej primere sodelovanja s partnerji.⁹

3.2 ELA dokonča oceno in primer posreduje izvršnemu direktorju.

ELA na podlagi pridobljenih informacij oceni ustreznost primera. Ocena primera temelji na sklopu dogovorjenih meril.

Merila, na podlagi katerih ELA pripravi oceno primera, se določijo tako kot v točki 2.4 teh smernic. Ko ELA zaključi fazo ocenjevanja, se primer predloži izvršnemu direktorju.

3.3 Uradna odločitev izvršnega direktorja ELA o tem, ali se primer predlaga organom zadevnih držav članic

Izvršni direktor ELA se na podlagi faze ocenjevanja in ocene primera v skladu z zgoraj opredeljenimi merili odloči, ali bo zadevo predlagal organom zadevnih držav članic.

Za skupne in usklajene inšpekcijske preglede se dogovorijo zadevne države članice.

3.4 ELA prek nacionalnih uradnikov za zvezo pošlje državam članicam podatke o primerih in predlog za izvedbo USIP

ELA prek nacionalnih uradnikov za zvezo pošlje državam članicam podatke o zadevi (dopis z večino razpoložljivih informacij, kot je opisano v predlogi za opis primera) in predlog za izvedbo USIP.

Možna sta dva izida:

- Zadevna država članica se strinja s

sodelovanjem in podpiše vzorčni sporazum z ELA.

- Zadevna država članica se ne strinja s sodelovanjem.

Če se ena ali več držav članic odloči, da ne bodo sodelovale pri usklajenem ali skupnem inšpekcijskem pregledu, nacionalni organi ostalih držav članic tak inšpekcijski pregled opravijo samo v sodelujočih državah članicah. Države članice, ki se ne odločijo za sodelovanje, ohranijo zaupnost informacij o takem inšpekcijskem pregledu.

V skladu s členom 8(4) uredbe o ELA organ za delo določi in sprejme načine za zagotovitev ustreznih naknadnih ukrepov, kadar se država članica ne odloči za sodelovanje pri usklajenem ali skupnem inšpekcijskem pregledu. V takem primeru:

- Zadevna država članica pisno, tudi prek elektronskih sredstev, brez nepotrebnega odlašanja obvesti organ za delo in ustrezne druge države članice o razlogih za svojo odločitev in o ukrepih, ki jih namerava sprejeti za rešitev primera (z opredelitvijo konkretnih ukrepov in obdobja), če taka namera obstaja.
- Ko so znani rezultati sprejetih ukrepov, zadevna država članica o njih obvesti organ za delo in druge države članice.
- Organ za delo lahko predlaga, naj država članica, ki ne sodeluje pri usklajenem ali skupnem inšpekcijskem pregledu, inšpekcijski pregled prostovoljno opravi sama.

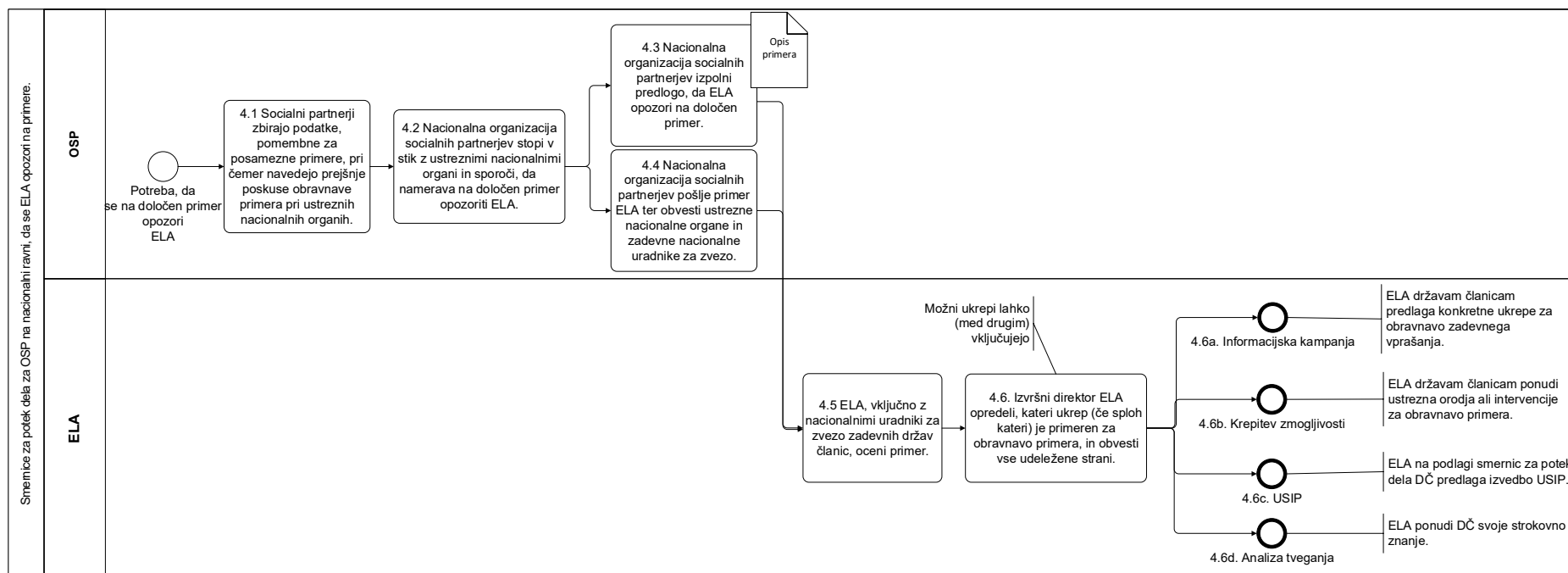
⁹ Vir: Evropska platforma za ukrepanje proti neprijavljenemu delu. Delavnica o tematskem pregledu USIP, Lizbona, Portugalska, 28. februar–1. marec 2019.

4. Smernice za potek dela za organizacije socialnih partnerjev (OSP), da se ELA opozori na primere

V skladu s členom 8(1) uredbe o ELA lahko organizacije socialnih partnerjev na nacionalni ravni organ za delo opozorijo na nekatere primere. Smernice za

potek dela za OSP (glej sliko 9) opredeljujejo in ponujajo praktične korake, kako organ za delo opozoriti na primere in kako jih oceniti.

Slika 9: Smernice za potek dela za OSP na nacionalni ravni, da se ELA opozori na primere

* Številčenje posameznih korakov v smernicah za potek dela je v skladu s spodnjim podrobnim opisom.

Pojasnila

Začetek dogodka

Konec dogodka

Naloga

Podpostopek

Prehod

Dokument

Potek zaporedja

4.1 Socialni partnerji zbirajo podatke, pomembne za posamezne primere, pri čemer navedejo prejšnje poskuse obravnave primera pri ustreznih nacionalnih organih.

Organizacije socialnih partnerjev na nacionalni ravni (združenja delodajalcev in sindikati) se morebitnim nepravilnostim v zvezi z mobilnostjo delovne sile lahko zoperstavijo tako, da na podlagi resnih pritožb, ponavljajočih se čezmejnih vprašanj ali rezultatov ocene tveganja na določen primer opozorijo ELA.

OSP zbirajo podatke, pomembne za posamezne primere, opišejo predhodne poskuse ter ELA posredujejo informacije in izkušnje v zvezi z vprašanji mobilnosti delovne sile.

OSP lahko pri odkrivanju nepravilnosti v delovnem pravu ali shem goljufij pomagajo z analizo trga dela ter lokalnimi informacijami o delovnih pogojih in podizvajalcih. V nekaterih državah na primer socialni partnerji preverjajo skladnost s kolektivnimi pogodbami ter tako pridobijo informacije, ki lahko dopolnjujejo analizo tveganja ali inšpekcijske dejavnosti.

Primer mora obravnavati:

- ☑ neupoštevanje veljavnih evropskih in nacionalnih pravil o prostem gibanju delavcev in/ali
- ☑ neupoštevanje veljavnih evropskih in nacionalnih pravil o prostem pretoku storitev (napotitev delavcev).

Primeri ukrepov OSP

Najpogostejše dejavnosti so **skupne pobude**, ki temeljijo na že obstoječih pogajalskih dogovorih. Na Danskem, Nizozemskem in v Italiji so se socialni partnerji skupaj dogovorili o vzpostavitvi sistemov za spremljanje uporabe kolektivnih pogodb (v sektorju agencij za začasno delo ali kmetijstvu).

V nekaterih državah (na primer v Sloveniji in na Nizozemskem) obstaja **sodelovanje med sindikati in inšpektorati za delo**.

Nekateri sindikati so vzpostavili **sisteme za obravnavo pritožb** (zlasti pritožb delavcev

migrantov) in/ali za spremljanje zlorab s strani delodajalcev v sektorjih z visokim tveganjem. O tem je v Sloveniji poročalo Združenje svobodnih sindikatov Slovenije (ZSSS), na Cipru Vseciprska zveza dela (PEO) in v Italiji Italijanska konfederacija delavskih sindikatov (CISL). Na Nizozemskem so podružnice Zveze nizozemskih sindikatov (FNV) ustanovile urade za pritožbe, ki poročajo o nezakonitih praksah. Te se lahko nanašajo na kršitve kolektivnih pogodb in druge nezakonite dejavnosti ter na obtožbe o trgovini z ljudmi.

Druge oblike sodelovanja OSP so informacijske kampanje ali **kampanje ozaveščanja**, o katerih je poročala Nemška zveza sindikatov (DGB). Kampanjo usklajuje Združenje za delo in življenje (Arbeit und Leben e.V.) v Berlinu, podpirata pa jo Mednarodna organizacija dela (MOD) in Mednarodna organizacija za migracije (IOM).

Primer Češke republike kaže, kako lahko vlade, socialni partnerji in nevladne organizacije z **dialogom, skupnimi pobudami in kampanjami** dosežejo celostni pristop, ki temelji na tristranskem sodelovanju. Češka republika je sprejela predpise in politike, ki so bili oblikovani v sodelovanju s socialnimi partnerji in nevladnimi organizacijami. Za zagotovitev učinkovitega spremljanja se izvaja redno usposabljanje osebja iz ustreznih javnih organov, število inšpekcij dela pa se je povečalo. Socialni partnerji so sprejeli splošne sporazume in sporazume na ravni družb, delodajalci pa razmišljajo tudi o pripravi črnega seznama posrednikov na trgu dela, ki ne izpolnjujejo zahtev, da bi povečali ozaveščenost in se borili proti nepošteni konkurenci.

Vir: Eurofund, Ureditev delovanja posrednikov na trgu dela in vloge socialnih partnerjev pri preprečevanju trgovine z delovno silo.

4.2 Nacionalna organizacija socialnih partnerjev stopi v stik z ustreznimi nacionalnimi organi in sporoči, da namerava na določen primer opozoriti ELA.

Nacionalna organizacija socialnih partnerjev povzame vse pomembne informacije, pridobljene v prvem koraku, in jih posreduje ustreznim nacionalnim organom, kar kaže na namero, da se na določen primer opozori ELA. OSP z nacionalnimi organi razpravlja o pomislekih in njihovih vplivih, ki izhajajo iz pridobljenih informacij v zvezi z nepravilnostmi na področju delovnega prava ali shemami goljufij, ugotovljenih z analizo trga dela, lokalnimi informacijami o delovnih pogojih in podizvajalcih itd.

Rezultati razprav so lahko med drugim naslednji:

- ☑ OSP in ustrezni nacionalni organi ocenijo potrebo po ukrepanju. Če je predviden čezmejni inšpekcijski pregled, lahko država članica nadaljuje delo v skladu s smericami o poteku dela iz oddelka 2.
- ☑ Če se OSP in ustrezni nacionalni organi ne strinjajo glede potrebe po ukrepanju ali glede vrste ukrepa ali če nacionalni organi ne ukrepajo na zahtevo OSP, lahko OSP na zadevni primer opozori ELA.

4.3 Nacionalna organizacija socialnih partnerjev izpolni predlogo, da ELA opozori na določen primer

Nacionalna organizacija socialnih partnerjev izpolni predlogo za opis primera ([Priloga 1](#)), da organ za delo opozori na določen primer (če ima potrebne informacije). Za več informacij o izpolnjevanju opisa primera glej oddelek 2.2 teh smernic.

4.4 Nacionalna organizacija socialnih partnerjev pošlje primer ELA ter obvesti ustrezne nacionalne organe in zadevne nacionalne uradnike za zvezo.

OSP pošlje izpolnjen opis primera ELA. Te informacije mora predložiti tudi ustreznim nacionalnim organom in nacionalnim uradnikom za zvezo.

4.5 ELA, vključno z nacionalnimi uradniki za zvezo zadevnih držav članic, oceni primer

ELA, vključno z nacionalnimi uradniki za zvezo usklajenih držav članic, čim prej, najpozneje pa v 14 dneh, oceni primer na podlagi sklopa dogovorjenih meril. ELA daje prednost oceni nujnih primerov in lahko od OSP zahteva dodatne informacije za lažje ocenjevanje. Nujni primeri bodo imeli prednost, vendar bodo tudi zanje veljala merila za ocenjevanje.

Merila, na podlagi katerih ELA pripravi oceno primera, se določijo tako kot v točki 2.4 teh smernic.

4.6 Izvršni direktor ELA določi, kateri ukrep (če sploh kateri) je primeren za obravnavo primera, in obvesti vse udeležene strani.

Izvršni direktor ELA na podlagi zgornje ocene določi, kateri ukrep (če sploh kateri) je primeren za obravnavo primera, in o tem obvesti vse udeležene strani ter utemelji svojo odločitev. Možni ukrepi vključujejo (med drugim) informacijsko kampanjo, krepitev zmogljivosti, USIP ali analizo tveganja (glej sliko 10). V primeru domnevnih nepravilnosti, ki niso neposredno v pristojnosti ELA, jih lahko organ za delo sporoči ustreznim deležnikom (oddelek 2.6.2).

Slika 10: Ukrepi za obravnavo primera

4.6.1 Informacijska kampanja

Kampanje ozaveščanja, vključno s kampanjami za obveščanje posameznikov in delodajalcev, zlasti MSP, o njihovih pravicah in obveznostih ter možnostih, ki so jim na voljo. ELA državam članicam predlaga konkretne ukrepe za obravnavanje tega vprašanja, pri čemer po potrebi vključi socialne partnerje.

4.6.2 Krepitev zmogljivosti

ELA državam članicam ponuja ustrezna orodja ali ukrepe za obravnavo primera z naslednjimi dejavnostmi:

- ☑ oblikovanjem, v sodelovanju z nacionalnimi organi in po potrebi socialnimi partnerji, skupnih nezavezujočih smernic za države članice in socialne partnerje, vključno s smernicami za inšpekcijske preglede v primerih s čezmejno razsežnostjo, ter skupnih opredelitev in konceptov na podlagi ustreznega dela na nacionalni ravni in ravni Unije;
- ☑ spodbujanjem in podpiranjem medsebojne pomoči v obliki vzajemnega sodelovanja ali skupinskih dejavnosti ter izmenjave osebja in shem začasne napotitve med nacionalnimi organi;
- ☑ spodbujanjem izmenjave in razširjanja izkušenj in dobrih praks, vključno s primeri sodelovanja med ustreznimi nacionalnimi organi;
- ☑ oblikovanjem sektorskih in medsektorskih programov usposabljanja, tudi za inšpektorate za delo, in pripravo posebnega gradiva za usposabljanje, tudi prek spletnih učnih metod.

4.6.3 Usklajeni ali skupni inšpekcijski pregled

ELA se odloči, da bo začel postopke v skladu s smernicami za potek dela, da bi državam članicam predlagal izvedbo USIP. V tem primeru ELA nadaljuje delo v skladu s smernicami o poteku dela iz oddelka 3. Socialni partnerji lahko sodelujejo pri izvajanju inšpekcijskega pregleda v skladu z nacionalno zakonodajo in prakso. ELA zagotavlja, da so organizacije socialnih partnerjev obveščene o napredku pri obravnavi primera in doseženih rezultatih.

4.6.4 Analiza tveganja

ELA državam članicam zagotavlja strokovno znanje za izvedbo ocene/analize tveganja. ELA v skladu z Uredbo v sodelovanju z državami članicami in po potrebi s socialnimi partnerji ocenjuje tveganja in izvaja analize v zvezi z mobilnostjo delovne sile in koordinacijo sistemov socialne varnosti po vsej Uniji. Ocena tveganja in analitično delo obravnavata teme, kot so neravnotežja na trgu dela, posebni sektorski izzivi in ponavljajoče se težave; ELA lahko izvede tudi usmerjene poglobljene analize in študije za preučitev posebnih vprašanj. ELA pri oceni tveganja in analitičnem delu, kolikor je to mogoče, uporablja ustrezne in aktualne statistične podatke, ki so na voljo na podlagi obstoječih raziskav, ter zagotovi dopolnjevanje in uporabo strokovnega znanja drugih agencij ali služb Unije in nacionalnih organov, agencij ali služb, tudi na področjih goljufij, izkoriščanja, diskriminacije, napovedovanja potreb po znanjih in spretnostih ter zdravja in varnosti pri delu.

Kako lahko ELA pomaga?

ELA nudi tehnično, upravno, finančno ali drugo podporo za informacijsko kampanjo za obravnavanje vprašanja.

Priloga 1 Opis primera

OPIS PRIMERA

Ta inšpekcijski pregled se opravi v skladu s pravom ali prakso države članice, v kateri se izvaja. Ta sporazum ne vpliva na nobene obstoječe dvostranske/večstranske sporazume ali memorandume o soglasju, ki so jih sklenile sodelujoče države članice. Pogodbenice tega sporazuma izpolnijo samo tiste dele, ki so pomembni za obravnavani primer.

Zadeva:

Referenčna številka:

---

1. Ozadje primera

Navedite splošen opis prvotne pritožbe ali informacij. Na kratko naštejte vse ustrezne informacije o primeru in dokaze, ki so že pridobljeni, na primer s predhodno raziskavo, skupno oceno tveganja ali že izvedenimi preiskavami, vključno z ugotovljenimi kršitvami, ter navedite informacije o ukrepih, ki so že bili sprejeti za reševanje problema na nacionalni ravni ali ravni EU, rezultate takih ukrepov in sodelovanje drugih držav članic ali deležnikov (če je ustrezno).

2. Sektor in subjekti, ki jih je treba pregledati v posamezni državi članici

Navedite sektor in, če je v tej fazi to mogoče, ime ciljne(-ih) družb(-e).

3. Nacionalni koordinator(-ji) inšpekcijskega pregleda

Navedite kontaktne podatke subjekta in osebe, odgovorne za nacionalno usklajevanje predlaganega usklajenega/skupnega inšpekcijskega pregleda za državo članico prosilko in po možnosti za druge zadevne države članice.

4. Drugi deležniki in število sodelujočih oseb

Navedite vse druge vključene nacionalne ali mednarodne organizacije, po potrebi tudi organizacije socialnih partnerjev.

5. Število družb in mobilnih delavcev, na katere se nanaša inšpekcijski pregled

Navedite ocenjeno število družb in mobilnih delavcev (vključno z napotnimi, samozaposlenimi in delavci z drugimi statusi (npr. lastnik podjetja, prostovoljec)), ki jih primer neposredno zadeva, tako da lahko ELA oceni učinek morebitnih kršitev na delavce in/ali trg dela.

6. Ocenjeni stroški, ki jih plača ELA, in druga podpora

Navedite podrobne informacije o podpori, ki naj bi jo zagotovil ELA pri inšpekcijskem pregledu, vključno s približno ocenjenimi stroški (prevoz, nastanitev, tolmačenje, pravno svetovanje, orodja IT itd.).

Priloga 2 Vzorec sporazuma

VZOREC SPORAZUMA **XX/2020** O ČEZMEJNIH USKLAJENIH IN SKUPNIH INŠPEKCIJSKIH PREGLEDIH

Ta inšpekcijski pregled se opravi v skladu s pravom ali prakso države članice, v kateri se izvaja. Ta sporazum ne vpliva na nobene obstoječe dvostranske/večstranske sporazume ali memorandume o soglasju, ki so jih sklenile sodelujoče države članice. Ta sporazum podpisnicam ne nalaga nobenih pravnih obveznosti, razen ti stih, ki so opisane v Uredbi (EU) 2019/1149. Pogodbenice tega sporazuma izpolnijo samo tiste dele, ki so pomembni za obravnavani primer.

1. Pogodbenice sporazuma

Država članica A

Naziv usklajevalnega nacionalnega izvršilnega organa:

Država članica B*

Naziv usklajevalnega nacionalnega izvršilnega organa:

Evropski organ za delo

2. Koordinatorji

Splošni koordinator

Ime splošnega koordinatorja usklajenega/skupnega inšpekcijskega pregleda:

[Splošni koordinator bo odgovoren za organizacijske in postopkovne zadeve, vključno s pripravo poročil. Imenovana oseba bi načeloma morala biti eden od nacionalnih koordinatorjev ali odgovornih uradnikov ELA.]

Država članica A

Ime pristojnega nacionalnega koordinatorja:

Država članica B*

Ime pristojnega nacionalnega koordinatorja:

Evropski organ za delo

Ime odgovornega uradnika ELA:

Ime nacionalnega uradnika za zvezo za [država članica A]:

Ime nacionalnega uradnika za zvezo za [država članica B*]:

3. Vloga gostujočih uradnikov iz drugih držav članic in ELA

(člen 9(3) in člen 9(5) uredbe o ustanovitvi)

* Po potrebi dodajte državo članico C, D itd.

4. Oblika in časovni okvir inšpekcijskega pregleda

Navedite, ali je inšpekcijski pregled skupen ali usklajen in ali je splošen ali se nanaša na določeno vprašanje

Stranke soglašajo, da bodo opravile:

- usklajen** splošni inšpekcijski pregled
- usklajen** ciljno usmerjeni inšpekcijski pregled
- skupen splošni** inšpekcijski pregled
- skupen ciljno usmerjeni** inšpekcijski pregled

za obdobje *[navedite določeno obdobje]*, ki se bo izvedel v naslednji(-ih) državi(-ah) članici(-ah):

5. Obseg usklajenega/skupnega inšpekcijskega pregleda

Za opredelitve pojmov uporabljene terminologije glej [glosar izrazov](#), ki je bil pripravljen v okviru evropske platforme za boj proti neprijavljenemu delu.

Cilj usklajenega/skupnega inšpekcijskega pregleda je obravnavati:

- neskladnost z veljavnimi evropskimi in nacionalnimi pravili o prostem gibanju delavcev in/ali
- neupoštevanje veljavnih evropskih in nacionalnih pravil o prostem pretoku storitev (napotitev delavcev).

Navedite ciljni gospodarski sektor:

Navedite kratkoročne in dolgoročne cilje tega inšpekcijskega pregleda:

[Kratkoročni cilji so lahko izterjava naloženih kazni, izterjava prispevkov, zaprtje podjetja, zaščita mobilnih delavcev itd. Dolgoročni cilj je lahko zmanjšanje neprijavljenega dela v določenem sektorju.]

6. Usklajevanje in podpora ELA

Navedite vrsto usklajevanja ali podpore, dogovorjeno z ELA, in po potrebi količinsko opredelite okvirni znesek zaprosene finančne podpore:

[ELA lahko nudi konceptualno, logistično in tehnično podporo ter po potrebi pravno strokovno znanje, vključno s prevajanjem in tolmačenjem.]

7. Drugi deležniki

Navedite vse organizacije, ki bodo sodelovale pri inšpekcijskem pregledu, in njihovo vlogo.

8. Načrt inšpekcijskih pregledov

Pogodbenice tega sporazuma pripravijo podroben načrt tega inšpekcijskega pregleda v skladu s predlogo iz Priloge.

Podpisi

Država članica A	Država članica B*	Evropski organ za delo
Ime: Funkcija: Institucija: Datum:	Ime: Funkcija: Institucija: Datum:	Ime: Funkcija: Datum:

Priloga 2a Načrt inšpekcijskih pregledov

NAČRT INŠPEKCIJSKIH PREGLEDOV

Ta dokument o načrtu inšpekcijskih pregledov se vedno uporablja, kadar je predvideno sodelovanje osebja ELA pri usklajenem ali skupnem inšpekcijskem pregledu (USIP). Kadar sodelovanje osebja ELA ni predvideno, je priporočljivo, da ta dokument o inšpekcijskem načrtu uporabite kot smernice za udeležence, pri čemer je njegova uporaba prostovoljna. Ta dokument je mogoče prilagoditi zakonom in praksam držav članic, ki sodelujejo pri USIP, in vsebuje podrobne primere, kako ravnati med USIP. Deli tega dokumenta se lahko po potrebi podvajajo glede na število držav članic, ki sodelujejo pri USIP (za države članice B, C, D itd.).

Zadeva:

Referenčna številka:

Informativni sestanki in poročanje

Splošno soglasje o načinu izvedbe informativnega sestanka in poročanja

Primer: Pred inšpekcijskim pregledom in po njem bo v [kraj] ob [čas] potekal informativni sestanek oz. poročanje. Nujno je, da so vse zadevne enote/osebe in po potrebi osebje ELA prisotni pri pripravi in ocenjevanju ukrepa, izmenjavi povratnih informacij ter določanju morebitnih potrebnih nadaljnjih ukrepov. Obveščanje udeležencev pri usklajenem ali skupnem inšpekcijskem pregledu mora vključevati pojasnitev ciljev:

- pridobivanje upravnih dokumentov,
- razgovori z zaposlenimi in vodstvenimi delavci.

Informativni sestanek DČ A:

Ekipa A1

Naslov:
Čas sestanka:

Skupina A2

Naslov:
Čas sestanka:

Informativni sestanek DČ B*:

Skupina B1

Naslov:
Čas sestanka:

Skupina B2

Naslov:
Čas sestanka:

Čas vstopa na mesto inšpekcijskega pregleda: (dd/mm/llll hh:mm)

Subjekt, pri katerem se opravi inšpekcijski pregled: (ime in kontaktni podatki)

Lastnik/vodstvo: (ime in kontaktni podatki)

Podizvajalci/povezane družbe: (ime in kontaktni podatki)

Druge strani, pri katerih je treba opraviti inšpekcijski pregled: (ime in kontaktni podatki)

Usklajevanje izmenjave podatkov

Navedite, katere osebe bodo pristojne za izmenjavo vseh ustreznih podatkov, po potrebi vključite tudi koordinacijske enote ELA, in navedite, kateri komunikacijski kanali bodo uporabljeni (npr. informacijski sistem za notranji trg). Navedite kontaktne podatke, kot so ime, telefonska številka in e-poštni naslov.

* Po potrebi dodajte države članice C, D itd.

Praktični sporazumi v državi članici A

1. Sestava skupin v državi članici A:

Skupina 1: npr. skupina, pristojna za preiskavo glavnega subjekta, pri katerem se opravi pregled, (pod)izvajalci ...

Kraj srečanja:

Čas srečanja:

Koordinator skupine: [ime in kontaktni podatki]

Ime in priimek	Telefonska številka	Vloga
		npr. načelnik policije
		npr. vodja delovnih inšpekcij
		npr. inšpektor za delo
		npr. član osebja ELA

2. Opišite predvidene ukrepe, ki naj bi jih sprejele skupine v državi članici A:

npr.

- obisk glavnega subjekta, pri katerem se opravi pregled, v skladu z običajnimi postopki
- razgovor z delodajalcem
- zaslišanja zaposlenih
- obisk računovodje v skladu z običajnimi postopki
- iskanje ustreznih dokumentov in kopiranje

3. Informacije/dokumenti/dokazi, ki jih je treba pridobiti pri subjektih, pri katerih se opravi pregled, od [dd/mm/llll] naprej:

npr.

- evidence prisotnosti, plačilni listi
- pisne pogodbe,
- elektronska pošta v zvezi z osebjem,
- vsi prejeti/izdani računi,
- bančne transakcije,
- potrdila A1

4. Metodologija in nadaljnja navodila:

a) Razgovori z zaposlenimi in drugimi zadevnimi osebami:

- Opišite, kako bi bilo treba opraviti razgovor z zaposlenimi in drugimi zadevnimi osebami (delodajalec, vodja obrata, predstavniki ...) v skladu z nacionalno zakonodajo ter brez poseganja v pristojnosti in kolektivne pravice socialnih partnerjev, kjer je to ustrezno, v skladu z nacionalno zakonodajo in/ali prakso.
- Poudarite, da je treba delavcem pojasniti njihove pravice in dolžnosti ter kako lahko imajo koristi od sodelovanja.
- Uporabite standardizirane vprašalnike za različne vrste oseb, s katerimi boste opravili

razgovore (delavci, delovodja, vodstveni delavec, voznik, stranka ...).

- Pred inšpekcijskim pregledom se seznanite z vprašalniki.
- Po potrebi uporabite tolmače (dokazno breme in pravilno upoštevanje zakonodajnih zahtev) in/ali kulturne mediatorje (za olajšanje stikov med inšpektorji in osebami, s katerimi boste opravili razgovore, zlasti pri stikih z državljani tretjih držav).
- Uporabljajte mešane skupine.

b) Zbiranje informacij

- Ob vstopu na delovno mesto pozorno spremljajte, kaj ljudje počnejo, s kom delajo, kakšna delovna oblačila nosijo itd. Vse to si zabeležite, saj je vizualno opazovanje pomembno. Po potrebi in če nacionalna zakonodaja to dovoljuje, razmislite o fotografiranju/videoposnetku.
- Pozorno pregledajte predložene identifikacijske dokumente. Možno je, da se predložijo lažni dokumenti.
- Pomembni so podatki o službenih vozilih (registrska številka itd.).
- Po potrebi navedite vse posebne vrste dokazov, ki bi jih bilo treba zbrati (npr. video dokaze, izvirne dokumente).

c) Zahteve za sodelavce v državi članici B*:

- Če zaposleni navedejo prejetje socialnih prejemkov v državi članici B, to preverite pri [ime].
- Če med inšpekcijskimi pregledi v državi članici B naletite na lastnike subjektov, pri katerih se opravlja pregled, zberite obsežne informacije v zvezi z/s [xxxx].

d) Varnostna navodila:

- Varnost udeležencev je vedno ključnega pomena.
- Kontrole se vedno izvajajo v parih oz. z vsaj dvema osebama.
- Udeleženci v čim večji meri ohranjajo očesni stik.
- Udeleženci nikoli ne pustijo svojega sodelavca samega v podjetju. Pred odhodom s pregledane lokacije se je treba vedno posvetovati s splošnim koordinatorem.
- Navedite inšpektorat/institucijo, ki bo zagotovil(-a) varnostno opremo.

e) Logistične ureditve:

- Prevoz do lokacije inšpekcijskega pregleda bo organiziral/-a [ime], odhod bo iz [lokacija] ob [ura].
- Vse sodelujoče enote bodo imele identifikacijske dokumente
- Inšpekcijskim skupinam bodo zagotovljena naslednja orodja: [prenosni skenerji, pomnilniški ključki, fotoaparati/video kamere itd.]

f) Dodatna navodila ali razno:

- Če se odkrijejo dokumenti v papirni obliki, se zasežejo za izdelavo digitalnih kopij, subjektu, pri katerem se opravi pregled, pa se izda potrdilo o prejemu.
- Pri razgovorih z upravnimi uslužbenci je pomembno, da pridobite njihova imena, e-naslove in telefonske številke, ki jih boste morda potrebovali v prihodnje.
- V primeru pravnih vprašanj je pravna služba ELA na voljo prek [e-naslov, telefon].

* Po potrebi dodajte države članice C, D itd.

Priloga 3 Poročilo po inšpekcijskem pregledu

OSNUTEK POROČILA PO INŠPEKCIJSKEM PREGLEDU XX/2020 ZA USKLAJENE IN SKUPNE INŠPEKCIJSKE PREGLEDE

To poročilo po inšpekcijskem pregledu se pripravi v skladu s pravom ali prakso države članice, v kateri se opravi inšpekcijski pregled. Izpolnijo se samo tisti deli poročila po inšpekcijskem pregledu, ki so pomembni za obravnavani primer.

V skladu z zakonodajo ali praksami držav članic, v katerih se izvaja inšpekcijski pregled, se lahko nekatere ugotovitve inšpektoratov sporočijo organizacijam socialnih partnerjev. V skladu s pravom ali praksami držav članic, v katerih se izvaja inšpekcijski pregled, se nekatere ugotovitve ne sporočijo drugim stranem (npr. kazenske zadeve).

Zadeva:

Referenčna številka:

1. Opis inšpekcijskega pregleda (Vsebina se lahko kopira/prilepi iz dokumenta o sporazumu o inšpekcijskem pregledu, če je posodobljen)

Opišite, katere institucije/izvršilni organi/organizacije socialnih partnerjev v posamezni državi članici so bili neposredno vključeni, in navedite ustrezne nacionalne koordinatorje.

Država članica A:

Država članica B:*

Drugi deležniki:

Datum inšpekcijskega pregleda:

Opišite primer pred inšpekcijskim pregledom:

* Po potrebi dodajte države članice C, D itd.

Navedite namen usklajenega ali skupnega inšpekcijskega pregleda (splošni, ciljno usmerjeni, naknadni ukrepi) in zadeve, ki se pregledujejo:					
Opišite postopek usklajenega ali skupnega inšpekcijskega pregleda (število vključenih oseb, uporabljene preiskovalne metode i td.):					
Navedite stroške, nastale med inšpekcijskim pregledom:					
2. Vključenost ELA in/ali drugih deležnikov (vsebina se lahko kopira/prilepi iz dokumenta o sporazumu o inšpekcijskem pregledu, če je posodobljen)					
Po potrebi opišite morebitno sodelovanje z ELA:					
Po potrebi opišite morebitno sodelovanje z drugimi organizacijami (npr. Europolom, Eurojustom, socialnimi partnerji):					
3. Podatki o subjektu oz. subjektih, pri katerih se opravi pregled (vsebina se lahko kopira/prilepi iz dokumenta o sporazumu o inšpekcijskem pregledu, če je posodobljen)					
<ul style="list-style-type: none"> • Ime(-na): • Pravni status (podjetje, partnerstvo itd.): • Razmerje do drugih subjektov in družb (npr. odvisnih družb): • Opis poslovanja/gospodarskih sektorjev: • Število mobilnih delavcev: • Druge pomembne informacije o subjektih: 					
4. Navedite skupno število družb in mobilnih delavcev (vključno z napotenimi, samozaposlenimi in delavci z drugimi statusi (npr. lastnik podjetja, prostovoljec)), na katere se nanaša inšpekcijski pregled.	Družbe	Mobilni delavci	Napoteni delavci	Samozaposleni	Drug status (npr. lastnik družbe, prostovoljec)
5. Opišite rezultate usklajenega ali skupnega inšpekcijskega pregleda. Po potrebi navedite število družb in mobilnih delavcev (vključno z napotenimi, samozaposlenimi in delavci z drugimi statusi (npr. lastnik podjetja, prostovoljec)), ki jih zadeva kršitev na zadevnih področjih.					
Neupoštevanje delavskih pravic mobilnih delavcev v EU (npr. prenizko plačilo/neizplačilo plač)					
Neppravilno plačilo ali neplačilo prispevkov za socialno varnost in/ali nezakonito pridobljeni socialni prejemki					

Čezmejno delo na črno					
Nepristna napotitev delavcev					
Navidezna samozaposlitev					
Lažne, goljufive ali nezakonite agencije za začasno delo					
Slamnate družbe in fiktivne sestave družb					
(Organizirano) nezakonito zaposlovanje državljanov tretjih držav					
Trgovina z ljudmi in/ali izkoriščanje delovne sile					
Druge ugotovitve (vključno z domnevnimi nepravilnostmi pri uporabi prava Unije):					
Skupno število družb/mobilnih delavcev, ki jih zadevajo zgoraj navedene kršitve	Družbe	Mobilni delavci	Napoteni delavci	Samozaposleni	Drug status (npr. lastnik družbe, prostovoljec)
6. Po potrebi navedite, kateri drugi zakoni so bili kršeni na podlagi katerih ugotovitev	<ul style="list-style-type: none"> • Davčno pravo: • Pravo gospodarskih družb: • Kazensko pravo: • Pravo tujcev: 				
7. Ali lahko inšpekcijske skupine podatke, zbrane med inšpekcijskim pregledom, uporabijo kot dokaz?					
8. Če je ustrezno, navedite dodatne informacije, če so potrebne posebne vrste dokazil (videoposnetek, overjene kopije, izvorniki itd.).					

9. Pojasnite, kdo bo vodil kakršne koli naknadne ukrepe v zvezi z inšpekcijskim pregledom.	Država članica A:	Država članica B*:	ELA:
Kazenski pregon (<i> vključitev državnega tožilca </i>)			
Civilni postopki prek organizacij socialnih partnerjev			
Upravna globa			
Izterjava socialnih prispevkov			
Izplačevanje plač			
Izterjava neupravičenih socialnih prejemkov			
Davčni prispevki			
Drugi prisilni ukrepi (odvzem dovoljenja, javna naročila itd.)			
Spravni postopek ali drugi postopki za izvensodno reševanje sporov			
Naknadni inšpekcijski pregledi (vključno s podporo ELA)			
Vse druge dejavnosti naknadnega ukrepanja (kot je povezovanje z institucijami in organi EU, mednarodnimi organizacijami, organi tretjih držav ali drugimi deležniki, ali poročanje vsem naštetim)			
10. Ali ste rezultate sporočili drugim ustreznim organom (v drugih državah članicah)?			
11. Ali bi bilo treba sprejeti nadaljnje čezmejne ukrepe, npr. preventivne kampanje, ki bi temeljile na zgoraj navedenih ugotovitvah, vključno s podporo ELA? Navedite:			

12. Katera so glavna spoznanja na podlagi izkušenj? Katere operativne spremembe so potrebne za posodobitev inšpekcijskega postopka?					
13. Ključni kazalniki uspešnosti¹⁰					
Kvantitativni ključni kazalniki uspešnosti					
Število kazni iz primerov (upravnih, civilnih in/ali kazenskih)					
Število izterjav davkov/socialnih prispevkov in zapadlih plačil iz primerov (upravnih, civilnih in/ali kazenskih)					
Število upravnih nasvetov, opozoril ali odlokov itd., izdanih družbam					
Kvalitativni ključni kazalniki uspešnosti					
Razpoložljivost in primernost zadevnega gradiva in smernic za izvajanje USIP	☐	☐	☐	☐	☐
	Sploh ni razpoložljivo	Nekoliko razpoložljivo	Zmerno razpoložljivo	Zelo razpoložljivo	V celoti razpoložljivo
Poznavanje zakonodaje EU in/ali nacionalnih praks drugih držav članic, kar zadeva kazenski pregon na področju čezmejne mobilnosti delovne sile	☐	☐	☐	☐	☐
	Sploh ni ustrezno	Nekoliko ustrezno	Srednje ustrezno	Zelo ustrezno	Popolnoma ustrezno
Raven komunikacije in sodelovanja med udeleženci USIP	☐	☐	☐	☐	☐
	Zelo slabo	Slabo	Srednje	Dobro	Zelo dobro
Težavnost/enostavnost uporabe dokazov v upravnih ali kazenskih postopkih, ki izhajajo iz USIP	☐	☐	☐	☐	☐
	Zelo nizka	Nizka	Srednja	Visoka	Zelo visoka
Težavnost/enostavnost uporabe dokazov v upravnih ali kazenskih postopkih, ki izhajajo iz USIP	☐	☐	☐	☐	☐
	Zelo težavno	Srednje težavno			

¹⁰ Izpolnite „Ni na voljo“ za ključne kazalnike uspešnosti, ki niso na voljo v času priprave tega poročila ali jih ni mogoče sporočiti ELA.

	Povsem težavno			Zelo enostavno	Povsem enostavno
Število človeških virov, vključenih v USIP	☐ Povsem nezadostno	☐ Nekoliko nezadostno	☐ Zadostno	☐ Zelo zadostno	☐ Popolnoma zadostno
Število zaznanih jezikovnih ovir med USIP	☐ Zelo nizko	☐ Nizko	☐ Srednje	☐ Visoko	☐ Zelo visoko
Ocena kakovosti	<i>Navedite dodatne pripombe ali predloge za morebitne izboljšave v zvezi z vašo oceno kakovosti.</i>				

Priloga 4 Pregled pravne podlage za USIP v državah članicah

Cilj in obseg preiskave

Glavni cilj tega kratkega pregleda je opredeliti pravno podlago, če obstaja, za skupne čezmejne inšpekcijske preglede na ravni držav članic EU in odgovoriti na vprašanje, ali se dokazi, zbrani med temi inšpekcijskimi pregledi v eni državi članici, lahko uporabijo v nacionalnih sodnih postopkih ali upravnih postopkih v drugi državi članici, ter pojasniti morebitne omejitve za gostujočega inšpektorja v državi gostiteljici.

V ta namen so se v študiji v sodelovanju s strokovnjaki delovne skupine ELA za inšpekcijske preglede v obdobju od junija do avgusta 2020 obravnavala naslednja raziskovalna vprašanja (več informacij je v spodnjih preglednicah):

- ☑ Ali obstaja pravna podlaga za skupne čezmejne delovne inšpekcijske preglede na ravni držav članic EU?
- ☑ Kakšne so pristojnosti gostujočega inšpektorja med skupnim čezmejnimi inšpekcijskimi pregledi, ki se izvajajo v zadevni državi članici EU?
- ☑ Ali se lahko dokazi, zbrani med temi inšpekcijskimi pregledi v eni državi članici, uporabijo v nacionalnih sodnih ali upravnih postopkih v drugi državi članici?

Čeprav čezmejni inšpekcijski pregledi, ne glede na to, ali gre za skupno ali usklajeno operacijo, v praksi še vedno niso nekaj običajnega, je mogoče sklepati, da postaja sodelovanje med državami članicami vse pogostejše. Informacijski sistem za notranji trg ima pomembno vlogo pri varni izmenjavi informacij med državami članicami in v večini primerov omogoča uporabo dokazov iz tujih držav v nacionalnih upravnih ali sodnih postopkih.

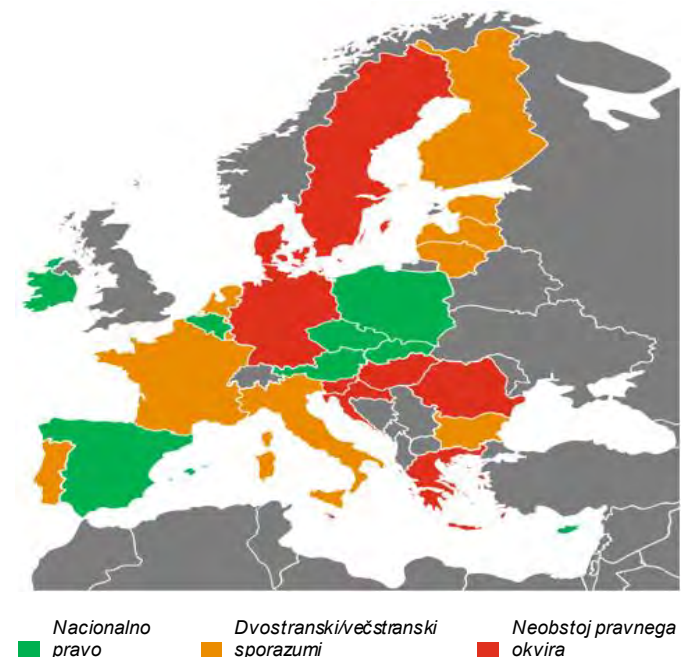
Nejasna pravna podlaga za čezmejne inšpekcijske preglede ovira pogostejše sodelovanje

Kratka raziskava podpornega zakonodajnega okvira je pokazala znatno odstopanje v pravni podlagi za čezmejno sodelovanje (glej sliko 11 – Pravna podlaga za čezmejne skupne inšpekcijske preglede v državah članicah). Čeprav imajo številne države zakonodajne določbe, ki bi jih bilo mogoče prilagoditi za namene USIP, npr. položaj zunanega strokovnjaka med inšpekcijskim pregledom, so posebne določbe v zakonodaji za čezmejni USIP redke. Kljub temu lahko države, ki nimajo tovrstne pravne podlage, izvajajo čezmejne inšpekcijske preglede na primer na podlagi začasnih ad hoc sporazumov.

Čeprav možnost čezmejnega sodelovanja obstaja v večini držav članic, nejasna pravna podlaga v določeni meri ovira sodelovanje, kadar inšpektorji ali koordinatorji niso prepričani, ali jim je v skladu z veljavno zakonodajo dovoljeno izvajati USIP.

Na splošno ima 8 držav članic neko obliko nacionalnega zakona, ki ureja možnosti čezmejnih inšpekcijskih pregledov (vendar ne vedno posebnih določb za ta položaj). 10 držav članic ima sklenjeno neko obliko dvostranskih/večstranskih sporazumov o čezmejnih inšpekcijskih pregledih, vendar za tako sodelovanje nimajo posebne podlage v nacionalnem pravu. 9 držav članic je poročalo, da nimajo pravnega okvira za čezmejne inšpekcijske preglede. V nekaterih državah za izvedbo USIP ni potrebna pravna listina; ad hoc sporazumi se lahko sklenejo brez obstoječe posebne pravne podlage.

Slika 11: Pravna podlaga za čezmejne skupne inšpekcijske preglede v državah članicah

Opomba: V nekaterih državah za izvedbo USIP ni potrebna pravna listina; ad hoc sporazumi se lahko sklenejo brez obstoječe posebne pravne podlage.

Vir: Pregled nacionalne zakonodaje za leto 2020, delovna skupina za inšpekcijske preglede

V večini držav članic so lahko gostujoči inšpektorji prisotni kot opazovalci.

Celovit pravni okvir za čezmejno sodelovanje pomaga državam članicam pri premagovanju začetnih ovir in spodbujanju skupnih ali usklajenih dejavnosti. Raziskava kaže, da se lahko z uporabo nekaterih določb nacionalne zakonodaje običajno omogoči sodelovanje tujega inšpektorja, ki ima med inšpekcijskim pregledom vlogo opazovalca (glej sliko 12 – Vloga tujega inšpektorja med inšpekcijskim pregledom).

V 25 državah članicah bo imel gostujoči inšpektor omejene pristojnosti, ki ustrezajo vlogi opazovalca ali drugim posebnim pristojnostim.

V 2 državah članicah (Grčija in Malta) gostujoči inšpektor ne bo imel nobenih pristojnosti. V nobeni državi članici gostujoči inšpektor med čezmejnimi skupnim inšpekcijskim pregledom ne bo imel polne pristojnosti, tj. pristojnosti, ki ustreza pristojnosti lokalnega inšpektorja.

Slika 12: Vloga tujega inšpektorja med inšpekcijskim pregledom

Vir: Pregled nacionalne zakonodaje za leto 2020, delovna skupina za inšpekcijske preglede

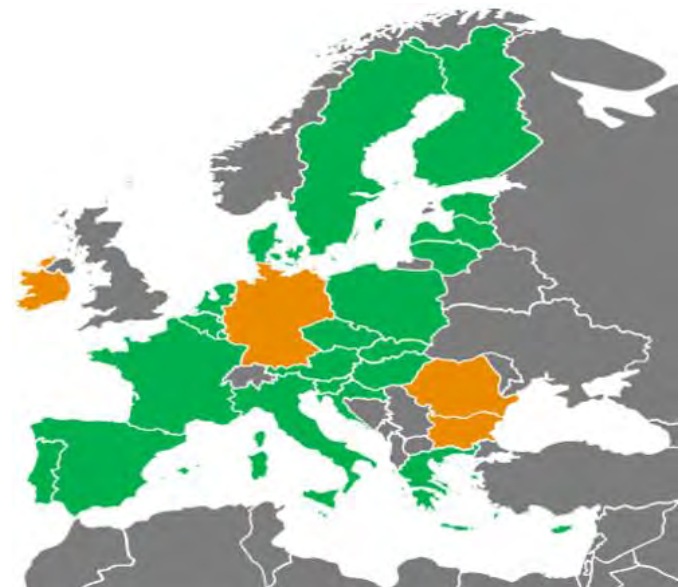
Dokazi iz drugih držav članic se lahko uporabijo v sodnih ali upravnih postopkih v večini držav članic.

Čeprav pravna podlaga za čezmejno sodelovanje v večini držav članic ni izrecna, se dokazi, zbrani v sodelovanju z drugimi državami članicami, običajno lahko uporabijo v sodnih ali upravnih postopkih. Uporaba informacijskega sistema za notranji trg je v večini primerov navedena kot mehanizem podpore za sodelovanje ali celo kot zahteva za priznanje dokazov v sodnih ali upravnih postopkih.

Uporabo dokazov, zbranih med inšpekcijskim pregledom, opravljenim v drugi državi članici pred sodiščem, dovoljuje 23 držav članic (glej sliko 13 – Uporaba dokazov iz drugih držav članic v domačih sodnih postopkih). Priporočljivo je, da se dokazi v večini primerov predložijo prek informacijskega sistema za notranji trg, s čimer se zagotovi njihova dopustnost.

4 države članice so odgovorile, da je lahko uporaba takih dokazov na njihovih sodiščih problematična. V Bolgariji na primer obstaja nasprotujoča si sodna praksa glede dopustnosti, v Romuniji pa je dopustnost odvisna od sodne odločbe v dani zadevi.

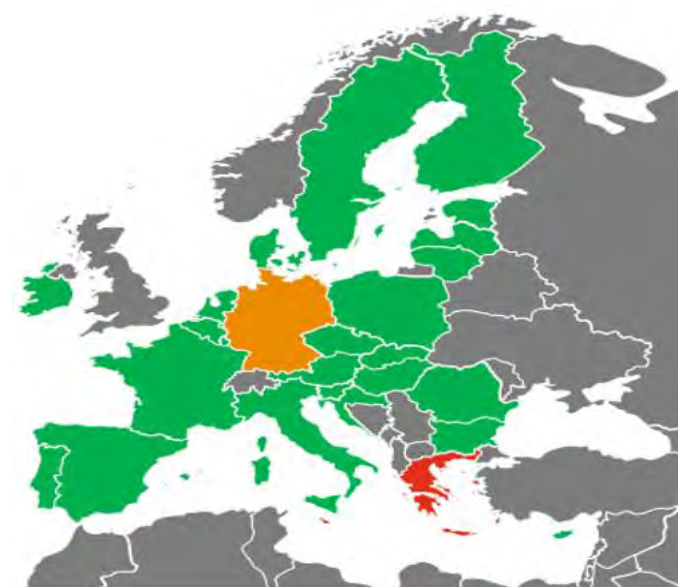
Slika 13: Uporaba dokazov iz drugih držav članic v domačih sodnih postopkih

Vir: Pregled nacionalne zakonodaje za leto 2020, delovna skupina za inšpekcijske preglede

Uporabo dokazov v upravnih postopkih dovoljuje 24 držav članic. (glej sliko 14. Uporaba dokazov iz drugih držav članic v domačih upravnih postopkih). Tudi tu je priporočljivo, da se dokazi v večini primerov predložijo prek sistema informacijskega sistema za notranji trg, da se zagotovita ustrezna obdelava in uporaba v upravnih postopkih. Le 2 državi članici (Grčija in Malta) sta odgovorili, da dokazov, zbranih med inšpekcijskim pregledom, opravljenim v drugi državi članici, ni mogoče uporabiti v domačih upravnih postopkih.

Slika 14: Uporaba dokazov iz drugih držav članic v domačih upravnih postopkih

Vir: Pregled nacionalne zakonodaje za leto 2020, delovna skupina za inšpekcijske preglede

Vir: Pregled nacionalne zakonodaje za leto 2020, delovna skupina za inšpekcijske preglede

Ali obstaja pravni okvir za skupne čezmejne inšpekcijske preglede? (Podrobni rezultati)

Država članica	DA – nacionalna zakonodaja	DA – večstranski/dvostranski sporazumi	NE
Avstrija	Zakon o preprečevanju dampa in socialnega dampa (Lohn- und Sozialdumping-Bekämpfungsgesetz, LSD-BG), odstavki 1 in 17		
Belgija	Socialno-kazenski zakonik (člen 56 in člen 57)	Da, sklenjeni so različni dvostranski/večstranski sporazumi (podrobnosti niso navedene)	
Bolgarija		Dvostranski sporazumi, sklenjeni s Francijo, Nemčijo, Poljsko in Norveško.	
Hrvaška			Ne.
Ciper	Zakon št. 63(i) iz leta 2017, ki določa napotitev delavcev v okviru opravljanja storitev in drugih ustreznih zadev, del II: Uporaba določb zakona, člen 17 in člen 18.		
Češka	Zakon št. 255/2012 zb. zakon o nadzoru (oddelek 6) določa možnost sodelovanja inšpektorja iz druge države članice pri inšpekcijskem pregledu, ki se izvaja na Češkem.		
Danska			Ne.
Estonija		Sporazumi o sodelovanju z omejenim področjem uporabe okvira, sklenjeni z južno Finsko, baltskimi državami in Norveško, ki omogočajo skupne ukrepe. Sporazum o sodelovanju s Poljsko je bolj osredotočen na izmenjavo informacij.	
Finska		Dvostranski sporazum z Estonijo.	
Francija		Sporazumi sklenjeni z Nemčijo, Belgijo, Bolgarijo, Luksemburgom, Španijo, Nizozemsko in Portugalsko. Sporazum z Italijo je v zaključni fazi (podatki iz 20. oktobra 2020).	
Nemčija			Ne.
Grčija			Ne.
Madžarska			Ne.
Irska	Oddelek 35 zakona o delovnih razmerjih iz leta 2015 je podlaga za dvostranske sporazume o (a) zagotavljanju informacij in (b) zagotavljanju takšne druge pomoči, ki bo olajšala izvajanje nalog druge pogodbenice.	Sklenjena sporazuma z Združenim kraljestvom in Portugalsko.	

Italija		Sporazuma s Francijo in Romunijo sta v zaključni fazi (<i>podatki iz 20. oktobra 2020</i>).	
----------------	--	---	--

Država članica	DA – nacionalna zakonodaja	DA – večstranski/dvostranski sporazumi	NE
Latvija		Sporazum o sodelovanju z Estonijo in Litvo, ki omogoča skupne ukrepe.	
Litva		Sporazumi o sodelovanju z baltskimi državami (Estonija in Latvija) in Norveško, ki omogočajo skupne ukrepe. Sporazum o sodelovanju s Poljsko je bolj osredotočen na izmenjavo informacij.	
Luksemburg		Pogodba o ustanovitvi Unije Beneluksa (medvladno sodelovanje med Belgijo, Nizozemsko in Luksemburgom); dvostranski sporazum s Francijo.	
Malta			Ne.
Nizozemska		Da, sklenjeni so različni dvostranski/večstranski sporazumi (podrobnosti niso navedene).	
Poljska	Člen 22(3) zakona z dne 13. aprila 2007 o nacionalnem inšpektoratu za delo – na področju uporabe, ki zajema spoštovanje delovnega prava, zlasti pravil in predpisov o varnosti in zdravju pri delu ter določb o zakonitosti zaposlitve in drugega plačanega dela. Navedena določba se ne nanaša na inšpekcijske preglede, ki jih izvaja Zavod za socialno zavarovanje.	Sporazum z Bolgarijo, Dansko, Estonijo, Norveško in Slovaško. Nacionalni inšpektorat za delo je sklenil tudi sporazume o sodelovanju z inšpektorati za delo iz drugih držav Evropskega gospodarskega prostora, ki načeloma določajo izmenjavo informacij.	
Portugalska		Portugalsko-španski skupni inšpekcijski pregledi ter izmenjava informacij o nezgodah pri delu, minimalnih plačah napotnih delavcev, nastanitvenih pogojih (Galicija – Braga); dvostranski sporazumi s Francijo in Bolgarijo o izmenjavi informacij	
Romunija			Ne.
Slovaška	Zakon št. 125/2006 zb. o delovni inšpekciji (člen 7(3)(q) in člen 15) določa možnost sodelovanja inšpektorja iz druge države članice pri inšpekcijskem pregledu, opravljenem v Slovaški republiki, v vlogi zunanjega strokovnjaka.	Sporazum o dvostranskem sodelovanju in izmenjavi informacij s Poljsko.	
Slovenija			Ne.
Španija	Zakon 23/2015 o ureditvi sistema inšpektorata za delo in socialno varnost	Sklenjeni veljavni sporazumi s Poljsko, Portugalsko in Francijo.	
Švedska			Ne.

Kakšne so pristojnosti gostujočega inšpektorja med skupnim inšpekcijskim pregledom, ki se izvaja v vaši državi članici? (Podrobni rezultati)

Država članica	Polna pristojnost	Omejena pristojnost/opazovalec	Drugo/ni dovoljeno
Avstrija		Možnost sodelovanja kot opazovalca je omejena na inšpekcijski pregled najnižjega plačila in izpolnjevanja upravnih zahtev, ki jih morajo izpolnjevati podjetja, ki napotijo delavce.	
Belgija		Pristojnosti bi morale biti opisane v dvostranskih sporazumih, vendar v praksi noben dvostranski sporazum ne določa posebne vloge inšpektorja.	
Bolgarija		Gostujoči inšpektor je lahko prisoten, vendar le kot opazovalec in z izrecnim soglasjem delodajalca (ki je predmet inšpekcijskega pregleda).	
Hrvaška		Samo opazovalec.	
Ciper		Gostujoči inšpektor je lahko prisoten le kot opazovalec.	
Češka		Gostujoči inšpektor lahko sodeluje kot subjekt s posebnim statusom t. i. „povabljen osebe“, če ga za namene inšpekcijskega pregleda pooblasti češki inšpekcijski organ. Posebne pravice povabljen osebe izhajajo iz namena inšpekcijskega pregleda, pri katerem sodeluje, tj. povabljen oseba sodeluje pri tistih dejavnostih inšpekcijskega pregleda, ki ustrezajo razlogu za njeno sodelovanje pri inšpekcijskem pregledu.	
Danska		Gostujoči inšpektor je lahko v inšpekcijski pregled vključen kot opazovalec, če njegovo prisotnost dovoli delodajalec (lastnik) družbe, pri katerem se opravi pregled.	
Estonija		Samo opazovalec.	
Finska		Gostujoči inšpektor je lahko prisoten le kot opazovalec.	
Francija		Samo opazovalec.	
Nemčija		Gostujoči inšpektor je lahko prisoten, vendar le kot opazovalec in z izrecnim soglasjem delodajalca (ki je predmet inšpekcijskega pregleda). V vlogi opazovalca gostujoči inšpektor nima nobenih pristojnosti.	
Grčija			Pravni okvir za inšpekcijske preglede določa, da ima inšpekcijske pristojnosti zgolj in izključno nacionalni organ inšpektorata za delo. Obstoječa zakonodaja ne dopušča prisotnosti drugih inšpektorjev.
Madžarska		Ker na Madžarskem ni pravnega okvira, ki bi urejal skupne čezmejne inšpekcijske preglede, pristojnosti niso določene v pravnih predpisih, vendar je gostujoči inšpektor lahko prisoten pri skupnem čezmejnem inšpekcijskem pregledu kot opazovalec.	
Irska		Samo opazovalec.	
Italija		Samo opazovalec.	

Država članica	Polna pristojnost	Omejena pristojnost/opazovalec	Drugo/ni dovoljeno
Latvija		Samo opazovalec, če je bilo pridobljeno soglasje lastnika subjekta, pri katerem bo opravljen pregled.	
Litva		Samo opazovalec.	
Luksemburg		Samo opazovalec (brez vsakršnih pristojnosti).	
Malta			Malteška zakonodaja ne predvideva možnosti obiska gostujočih inšpektorjev, ki sodelujejo pri inšpekcijskih pregledih.
Nizozemska		Tuji inšpektorji lahko spremljajo nizozemske inšpektorje med inšpekcijskim pregledom, vendar nimajo pristojnosti, delodajalec (lastnik) pregledanega podjetja pa jim lahko zavrne dostop do prostorov.	
Poljska		Gostujoči/tuji inšpektor lahko inšpekcijski pregled opravi le skupaj z lokalnim inšpektorjem, potem ko mu je bilo izdano osebno dovoljenje. Tuji inšpektorji za delo ne smejo sami začeti nobenih dejavnosti. Njihova vloga pri inšpekcijskem pregledu je pomožna, glavno vlogo pa imajo poljski inšpektorji. Predstavljena pristojnost se ne nanaša na inšpekcijske preglede, kijih izvaja Zavod za socialno zavarovanje.	
Portugalska		Samo opazovalec.	
Romunija		Samo opazovalec.	
Slovaška		Omejena pooblastila v primerjavi s slovaškim delovnim inšpektorjem, vendar širša, kot jih ima opazovalec; gostujoči inšpektor ima lahko vlogo povabljenega zunanjega strokovnjaka na podlagi pisnega pooblastila inšpektorata za delo in lahko npr. (i) vstopi v prostore v spremstvu slovaškega inšpektorja za delo, (ii) izvaja nadzor, preskuse, preiskave in druge dejavnosti, zahteva informacije in pojasnila v zvezi z upoštevanjem nekaterih določb in obveznosti, ki izhajajo iz kolektivnih pogodb, (iii) zahteva predložitve dokumentacije, evidenc ali drugih dokumentov, potrebnih za izvajanje delovne inšpekcije, ter zahteva njihove kopije, (iv) odvzame vzorce materialov in snovi. Gostujoči inšpektor ima te pristojnosti le v okviru tekoče delovne inšpekcije, ki jo opravlja slovaški inšpektor za delo.	
Slovenija		Inšpektorji iz drugih držav članic (ali kateri koli drugi udeleženci) so lahko prisotni pri inšpekcijskem pregledu s predhodnim dovoljenjem delodajalca.	
Španija		Na podlagi dvostranskih sporazumov lahko organi drugih držav članic sodelujejo pri inšpekcijskem pregledu, ki se izvaja v Španiji, ne le kot opazovalci, temveč sodelujejo tudi z omejenimi pristojnostmi.	
Švedska		Samo opazovalec.	

Ali se lahko dokazi, zbrani med inšpekcijskim pregledom, opravljenim v drugi državi članici, uporabijo kot dokaz pred sodiščem? (Podrobni rezultati)

Država članica	DA	NE/omejitve
Avstrija	Da.	
Belgija	Da.	
Bolgarija		Nasprotujoča si sodna praksa v zvezi z dopustnostjo. V procesnem pravu ni izrecnih določb o uporabi in dopustnosti takih dokazov na sodišču.
Hrvaška	Dokazila je treba predložiti prek informacijskega sistema za notranji trg.	
Ciper	Dokazila je treba predložiti prek informacijskega sistema za notranji trg.	
Češka	Na splošno se lahko vsi dokazi, ki lahko pomagajo razjasniti predmet primera, predložijo kot dokaz v sodnem postopku, če so bili pridobljeni zakonito. V upravnem in kazenskem postopku se dokazi, ki so se iskali, pridobili ali izvedli nezakonito, načeloma ne smejo uporabiti v postopkih pred sodiščem.	
Danska	Da.	
Estonija	Dokazi, ki jih zbere pristojni organ tuje države, se štejejo kot dokaz tudi pri uveljavljanju odgovornosti v skladu z zakonom o delovnih pogojih delavcev, napoteni v Estonijo. V Estoniji se globe ne obravnavajo pred sodiščem, razen če delodajalci izpodbijajo globo, ki jo je naložil inšpektorat za delo.	
Finska	Dokumenti iz drugih držav članic se lahko uporabijo v kazenskem postopku na Finskem. Finski pristojni organ lahko od pristojnega organa druge države članice zahteva, naj predloži ali vroči listino, če to dovoljuje zakonodaja zadevne države članice. Zahtevek se vloži v skladu s postopkom, ki ga zahteva zadevna država članica, ter dogovorom med Finsko in zadevno državo članico. Postopek prejemanja dokumentov iz druge države članice se običajno izvaja prek informacijskega sistema za notranji trg, vendar za ta postopek kazenske preiskave na podlagi zakona o napotitvi delavcev ni zakonske zahteve.	
Francija	Dokazila je treba predložiti prek informacijskega sistema za notranji trg.	
Nemčija		Podatki/informacije, ki si jih pristojni organi držav članic izmenjujejo v okviru medsebojne pomoči (formalna zaprosila za medsebojno pomoč/izmenjava informacij brez predhodnega zaprosila (izmenjava na lastno pobudo)) v upravnem postopku.
Grčija	S pridržki: dokazi se lahko uporabijo samo, če so uradno prevedeni, nacionalno sodišče pa o njih prosto presoja.	
Madžarska	Da.	
Država članica	DA	NE/omejitve
Irska		Člen 27(7) zakona o delovnih razmerjih iz leta 2015 določa izjemo v zvezi s samoobremenilnimi izjavami

		ali priznani, danimi na podlagi pooblastil inšpektorja, da se od posameznika zahteva, naj predloži dodatne informacije in odgovori na vprašanja.
Italija	Opozoriti je treba, da imajo dokazi, ki so jih zbrali javni uslužbenci (kot so italijanski inšpektorji), večjo vrednost pred sodiščem. Poleg tega se v primerih napotitve delavcev priporoča uporaba informacijskega sistema za notranji trg, ki ima jasno pravno podlago.	
Latvija	Dokumente je treba zakonito pridobiti in zagotoviti prek sistema informacijskega sistema za notranji trg. Dokazi morajo biti uradno prevedeni v latvijščino in morajo izpolnjevati enake pogoje kot dokazi, zbrani v Latviji.	
Litva	Dokazila je treba predložiti prek informacijskega sistema za notranji trg.	
Luksemburg	Na podlagi dokazil v okviru kršitve nacionalne zakonodaje.	
Malta	Velja splošno načelo, da je treba predložiti najboljše dokaze. Zato se lahko od tujega inšpektorja, ki je zbral dokaze, zahteva, da priča.	
Nizozemska	Dokazi morajo izpolnjevati enake pogoje kot dokazi, zbrani na Nizozemskem. Informacije, ki se izmenjujejo prek informacijskega sistema za notranji trg, v večini primerov izpolnjujejo te pogoje.	
Poljska	Da. Dokazi morajo biti zbrani zakonito v skladu s poljsko zakonodajo in so predmet arbitrame presoje nacionalnega sodišča. Praviloma je treba dokumente v tujem jeziku prevesti v poljščino, lahko pa se zahteva tudi nadaljnja legalizacija.	
Portugalska	Dokazi morajo biti pridobljeni zakonito v skladu s portugalsko zakonodajo.	
Romunija		Dopustnost dokazov je odvisna od (odločitve) sodišča.
Slovaška	Da, dokaze je treba zbrati zakonito v skladu s slovaškim pravom, nacionalno sodišče pa o njih prosto presoja.	
Slovenija	Da bi se tuja listina lahko uporabila kot dokaz, mora biti overjena, pod pogojem vzajemnosti pa ima enako dokazno vrednost kot nacionalna javna listina. Kljub temu je uporaba dokazov odvisna od okoliščin posameznega primera. Upoštevati je treba ustrezne postopkovne statute.	
Spanija	Da.	
Švedska	Da.	

Ali se lahko dokazi, zbrani med inšpekcijskim pregledom, opravljenim v drugi državi članici, uporabijo kot dokaz v upravnih postopkih? (Podrobni rezultati)

Država članica	DA	NE/omejitve
Avstrija	Da.	
Belgija	Da.	
Bolgarija	Da.	
Hrvaška	Dokazila je treba predložiti prek informacijskega sistema za notranji trg.	

Ciper	Dokazila je treba predložiti prek informacijskega sistema za notranji trg.	
Češka	Načeloma se lahko vsi dokazi, ki pomagajo razjasniti predmet primera, predložijo kot dokaz v upravnih postopkih, če so bili pridobljeni zakonito. Dokaze, ki jih zbere inšpekcijski organ v drugi državi članici, je treba češkemu inšpekcijskemu organu predložiti na način, ki dokazuje, da je dokaze predložil določen tuji organ, čas predložitve dokazov in kako so se predložili (prek informacijskega sistema za notranji trg, izvajalca poštnih storitev ali kako drugače). Dokazila, ki niso v češkem ali slovaškem jeziku, je treba predložiti skupaj z uradnim prevodom v češčino, razen če upravni organ takšnega prevoda ne zahteva.	
Danska	Da.	
Estonija	Dokazi, ki jih zbere pristojni organ tuje države, se v primeru upravnega postopka štejejo kot dokaz tudi pri uveljavljanju odgovornosti v skladu z zakonom o delovnih pogojih delavcev, napoteni v Estonijo. V zvezi s tem v praksi prosimo, da se nam prek informacijskega sistema za notranji trg posredujejo dokazi v skladu s pravili o varstvu podatkov.	
Finska	Če se primer ne nanaša na naložitev finančne upravne kazni ali denarne kazni, temveč na dokaze, zbrane v drugi državi članici, ki jih zahtevajo finski organi za zdravje in varnost pri delu, po našem razumevanju uporaba informacijskega sistema za notranji trg ni zakonsko predpisana. Na podlagi finskega zakona o napotitvi delavcev lahko pristojni finski organ od pristojnega organa druge države članice Evropske unije zahteva, naj predloži ali vroči dokument, če to dovoljuje zakonodaja zadevne države članice . Zahtevek se vloži v skladu s postopkom, ki ga zahteva zadevna država članica, ter dogovorom med Finsko in zadevno državo članico.	
Francija	Dokazila je treba predložiti prek informacijskega sistema za notranji trg.	

Država članica	DA	NE/omejitve
Nemčija		Podatki/informacije, ki si jih pristojni organi držav članic izmenjujejo v okviru medsebojne pomoči (formalna zaprosila za medsebojno pomoč/izmenjava informacij brez predhodnega zaprosila (izmenjava na lastno pobudo)) v upravnem postopku.
Grčija		Ne.
Madžarska	Da.	
Irska	Dokaze je treba pridobiti v skladu s pooblastili inšpektorja v skladu z oddelkom 27 zakona o delovnih razmerjih iz leta 2015.	
Italija	Pri napotitvi delavcev se priporoča uporaba informacijskega sistema za notranji trg, ki ima jasno pravno podlago.	
Latvija	Dokazi morajo biti uradno prevedeni v latvijščino in morajo izpolnjevati enake pogoje kot dokazi, zbrani v Latviji.	
Litva	Dokazila je treba predložiti prek informacijskega sistema za notranji trg.	
Luksemburg	Na podlagi dokazil v okviru kršitve nacionalne zakonodaje.	
Malta		Ne.
Nizozemska	Dokazi morajo izpolnjevati enake pogoje kot dokazi, zbrani na Nizozemskem. Informacije, ki se izmenjujejo prek informacijskega sistema za notranji trg, v večini primerov izpolnjujejo te pogoje.	
Poljska	Uradni dokumenti tujega izvora so načeloma predmet proste presoje sodnega organa, razen če posebna zakonodaja ali mednarodni sporazumi ne določajo drugače. Listine v tujem jeziku je treba prevesti v poljščino, lahko pa se zahteva tudi legalizacija.	
Portugalska	Dokazi morajo biti pridobljeni zakonito v skladu s portugalsko zakonodajo.	
Romunija	Dokazila je treba predložiti prek informacijskega sistema za notranji trg.	
Slovaška	Dokazila je treba poslati prek informacijskega sistema za notranji trg ali drugega enotnega mehanizma, saj to povečuje pravno veljavnost dokazov. Vendar se na splošno dokazi lahko predložijo na kakršen koli način, ki (i) je primeren za določitev in razjasnitev dejanskega stanja in (ii) je v skladu z zakonom.	
Slovenija	Da bi se tuja listina lahko uporabila kot dokaz, mora biti overjena, pod pogojem vzajemnosti pa ima enako dokazno vrednost kot nacionalna javna listina. Vzajemnost ne velja za potrdila. Kljub temu je uporaba dokazov odvisna od okoliščin posameznega primera. Upoštevati je treba ustrezne postopkovne statute.	
Španija	Dokazi se lahko uporabijo v upravnih postopkih, katerih začetek ustreza inšpektoratu za delo in socialno varnost.	
Švedska	Da.	

Vzpostavitev stika z Evropskim organom za delo (ELA)

Po elektronski pošti:

- po elektronski pošti: inspections@ela.europa.eu
- Z obiskom spletnega mesta: <https://www.ela.europa.eu/en/contact>

Iskanje informacij o ELA

Na spletu

Informacije o Evropskem organu za delo so na voljo na spletnem mestu: <https://www.ela.europa.eu/index.html>

Publikacije EU

Brezplačne in plačljive publikacije EU lahko prenesete ali naročite v knjigarni EU Bookshop na naslovu: <http://bookshop.europa.eu>.

Zakonodaja EU in povezani dokumenti

Za dostop do pravnih informacij EU, vključno z vso zakonodajo EU od leta 1951 v vseh uradnih jezikih, obiščite spletišče EUR-Lex na naslovu: <http://eur-lex.europa.eu>

